

BV19.0144

Datum vergadering : 17 september 2019

Aanwezig

Commissieleden:

Leefbaar 3B : Henk Meester, Jan Pieter Blonk
VVD : Mauriel van As, Eric Kampinga
CDA : Hans van der Stelt, Charles van Harn
WIJ Lansingerland : Jan Jumelet, Jan Alsemgeest
CU : Jurjen Dieleman, Arjen Hofman
D66 : Michiel Muis, Ronald van der Stad
GroenLinks : Ivana Citterbartová, Menno Duk
PvdA : Petra Verhoef, Valmir Xhemaili

Voorzitter : Nelleke Bouman
Commissiegriffier : Lianne van den Houten

Wethouders : Simon Fortuyn en Kathy Arends

Afwezig

Leefbaar 3B : Georgine Zwinkels
VVD : Matthijs Machielse
PvdA : Sam de Groot

1. Opening en mededelingen voorzitter

De voorzitter opent de vergadering om 20.00 uur en heet aanwezigen welkom. De commissie heeft een uitnodiging gekregen voor a.s. vrijdagmiddag. Er is dan een vergadering c.q sessie over de woningbouw. Nog niet elke fractie heeft een afvaardiging gestuurd. De voorzitter doet een klemmend beroep op hun aanwezigheid in deze. Wie nog wil komen: graag melden bij de griffie. Het bezoek aan DCMR is uitgesteld naar 25 september, hier heeft de commissie een mededeling over gekregen. Graag aanmelden bij de griffie. Bericht van verhindering is ontvangen van mevrouw Zwinkels, de heer Machielse en de heer De Groot. Laatstgenoemde laat zich vervangen door mevrouw Verhoef.

2. Insprekers

Er hebben zich 8 insprekers gemeld:

1. Mevrouw Slijkerman, inzake fietspad en gewijzigde verkeerssituatie te Bleiswijk;
2. De heer Persoon, inzake bereikbaarheid Wildersekade;
3. De heer Van der Voort, inzake bestemmingsplan Groenzoom;
4. De heer Dietz, inzake geluid HSL;
5. Mevrouw Strooij, inzake geluid HSL;
6. De heer Groeneveld, inzake variantenstudie 'parkeren Berkel centrum oost';
7. De heer Neelis, inzake plannen Berkel centrum oost;
8. De heer Scholtes, inzake Berkel centrum oost.

Inspreker 1:

Mevrouw Slijkerman wil het graag hebben over het fietspad en de gewijzigde verkeerssituatie tussen het gemaal en de retraiterie in Bleiswijk. In de vorige commissievergadering is hier een vraag over gesteld. Bewoners tussen het gemaal en de retraiterie denken hier aanvullend nog wat aan toe te moeten voegen. Ze spreekt dus namens al de bewoners. Wat zijn de belangrijke punten? De borden tussen het gemaal en de retraiterie zijn veranderd. Sinds april mag daar nu ook gemotoriseerd verkeer rijden. Het schijnt dat dat alleen maar voor brommers is. Dat is veranderd, omdat handhaving een probleem is. Met de verkeersvisie wordt de visie wel weer veranderd; er zal waarschijnlijk een tweede ring komen voor snelverkeer. Waarom moet het fietspad dan nu veranderen, terwijl het al 45 jaar alleen maar een fietspad is? Bovendien is er geen besluit genomen. Bewoners hebben geen inspraak of recht van bezwaar gehad. Wat is de situatie nu? Fietsers, brommers, racefietsers, allerlei soorten e-bikes, wandelaars en skaters gebruiken nu één fietspad, terwijl er buitenom twee fietspaden liggen, die prima begaanbaar

zijn. Elke dag zijn er ook motoren en zelfs auto's. Er ontstaat dus een heel gevaarlijke verkeerssituatie. Daarnaast is er, volgens bewoners, de recreatie voor rust. Motorgeluiden helpen niet voor de rust. Veranderingen met al reden handhaving vinden de bewoners een hele slechte reden, want dan kunnen er wel heel veel andere dingen in Nederland veranderd gaan worden. De vraag is: wat 45 jaar heeft gewerkt, kan dat niet even wachten tot de verkeersvisie daar is? Dan heeft ze ook nog mensen gesproken op het pad. Met name ouderen durven het fietspad op dit moment niet meer te gebruiken vanwege het vele verkeer daar. De reden waarom het gedeelte tussen het gemaal en de retraiterie alleen maar een fietspad is, is omdat het een smaller fietspad is dan elders langs de Rotte en omdat er veel bochten en onoverzichtelijke situaties. Waar de 5 huisjes liggen is een bocht, waar men totaal niet doorheen kan kijken. Bewoners vragen zich af of er over nagedacht is m.b.t. de situatie die is gecreëerd. Zijn de juridische zaken goed doordacht? En is de aansprakelijkheid goed overwogen? Dat is namelijk één van de dingen die over het hoofd gezien zijn: de lokale situatie. Bewoners hebben nog een andere vraag. Ze begrijpen dat Staatsbosbeheer de uitvoerder is en dat de gemeente de wet handhaaft. Maar wie beslist nou eigenlijk wat er gebeurt met dat fietspad? Is dat Staatsbosbeheer of de gemeente? Daar wil ze het bij laten.

De heer Van Harn bedankt haar voor het inspreken. Heeft zij ook gevaarlijke situaties zelf gezien als gevolg van de nieuwe bebording? Mevrouw Slijkerman zegt dat dit zeker het geval is. Zeker op mooie dagen in het weekend zijn met name de racefietsers gevaarlijk. Ook heeft zij een paar keer een auto op hoge snelheid daar zien rijden. Ze heeft die auto aangehouden en gevraagd wat hij daar deed. Toen was het hem totaal onduidelijk dat hij daar niet mocht rijden. De heer Van Harn is het met haar eens, dat die bebording een heel rare situatie is. Hij is er vanmiddag ook langs gereden. Inspreker refereert aan een bord bij de plek waar boten te water gelaten kunnen worden. Daar staat het bord: verplicht brommers en fietsers. De voorzitter vraagt of hij nog een nadere vraag heeft aan inspreker. De heer Van Harn zal hem anders formuleren. Heeft zij deze zomer ook het bord gezien aan de kant van de A12 bij hetzelfde fietspad, waar gesteld wordt: wielrenners en mountainbikers door de fles. Dat is in tegenstelling tot het bord waar inspreker het over heeft. Waar zij het over heeft is het bord: bromfietsers verplicht over het pad. Aan de andere kant van het pad staat: er mogen geen mountainbikers en wielrenners rijden. De voorzitter vraagt aan inspreker of zij de situatie kent, zoals de heer Van Harn aangeeft. Mevrouw Slijkerman kent de situatie aan de A12 niet. Ze kent de borden bij de retraiterie. Een blauw bord met een fietser en een brommer. Er onder staat: m.u.v. bestemmingsverkeer. Dat zou vreemd uitgelegd kunnen worden.

De heer Jumelet hoorde inspreker refereren aan de vorige commissievergadering, waarbij dit aan de orde is geweest. De wethouder heeft toen antwoord gegeven op de vraag m.b.t. dit fietspad. Heeft inspreker nog contact opgenomen met de gemeente of met de wethouder over dit punt? Of is dit het eerste moment? Heeft zij haar standpunt kenbaar gemaakt? Mevrouw Slijkerman geeft aan, dat contact is opgenomen met Staatsbosbeheer en met de gemeente. Er is uitvoerig met de gemeente gebeld. Ze heeft begrepen dat de gemeente op dit punt nog geen verandering wil doorvoeren. Vandaar dat ze hier staat.

De voorzitter geeft aan, dat het onderwerp niet op de agenda staat. Mocht één van de commissieleden aanleiding vinden om dit als bespreekpunt te bespreken, dan wordt het opgevoerd. Dank voor de inspraak.

Inspreker 2:

De heer Persoon spreekt namens de bedrijven en bewoners Wildersekade en Schiebroekseweg. De bereikbaarheid van de Wildersekade is zeer problematisch en de afgelopen jaren aanzienlijk verslechterd, een optelsom van negatieve maatregelen. Deze zijn de verbindingsweg tussen de Wildersekade en de Berghoekscheweg, Rotterdam is bij de N209 afgesloten door betonnen blokken en de voormalige weg is 30 meter fietspad geworden. Aan de andere kant is de ontsluitingsweg bij BonFut, bij het Hordijkterrein, geblokkeerd door een paal in de weg. De enige overgebleven toegangsweg voor klanten, leveranciers en medewerkers is de Schiebroekseweg. De in- en uitrit van deze weg is aan één zijde afgesloten. Er moet worden omgekeerd, wat totaal onlogisch is, aldus zijn klanten en leveranciers. De rotonde vierkwart rond is het motto daar. Mochten klanten en leveranciers na vaak een lange zoektocht, navigatie werkt vaak onjuist, met een omweg van 5km uiteindelijk op de Schiebroekseweg terecht komen, dan blijkt de weg regelmatig langdurig versperd. Door bouw, onderhoudswerkzaamheden, N209, A16, foutparkeerders, vrachtauto's, graafwerkzaamheden, het verleggen van kabels en leidingen, diverse leidingboringen, Evides, Eneco, riool- en sonderingswerkzaamheden, bezoekers Park de Polder, onderhoud Park de Polder en vele andere, vaak grote vrachtwagens en landbouwvoertuigen. Het kan zo niet langer. Men lijdt veel schade door de slechte bereikbaarheid. Binnenkort gaat het weer verder. Er komen nog meer werkzaamheden. Aanpassing rotondes, geplande fietstunnel doorgang onder de N209 en Schiebroekseweg, het verplaatsen van delen van de Schiebroekseweg en Wildersekade, A16, aanleg bouw A16, bouwverkeer A16 en andere plannen. Men is al jaren in gesprek met de gemeente Lansingerland en

de gemeente Rotterdam, Rijkswaterstaat. Ze hebben diverse toezeggingen gekregen en er zijn diverse moties aangenomen. Op het moment dat Bonfut dicht gaat, was een motie en was het verhaal, gaan de betonblokken weg en gaat de voormalige verbindingsweg naar Bergschenhoek weer open. Dit is nog niet gebeurd. Een andere was: zodra het Hordijkterrein wordt ontwikkeld, komt er een goede ontsluitingsweg voor de Wildersekade en een betere oplossing voor de Bonfut. De nieuwe verbindingsweg tussen de Wildersekade en de Rodenrijseweg over het Hordijkterrein krijgt voldoende wegbreedte en ruime bochtstralen, waardoor ook grotere voertuigen prima kunnen passeren, niet parkeren op de rijbaan, geen Bonfut 2.0, een veilige situatie, een gewone normale gebiedsontsluitingsweg. Nu lag er een paar maanden geleden een vrij dik ontwerp bestemmingsplan. Al die toezeggingen, die ze hadden gekregen, kwamen niet goed terug in dat verhaal. Dit is de reden waarom ze een zienswijze hebben ingestuurd aan de raad. In de tussentijd zijn er diverse gesprekken geweest. Diverse punten uit de zienswijze zijn opgehelderd. Ze zijn blij met de antwoorden, die ze daar hebben gekregen. In de nota van zienswijzen staan nu de toezeggingen in die in het verleden gemaakt zijn. Over een goede verbindingsweg, waarover ook brede voertuigen normaal prima kunnen passeren. Vreemd is dat het niet is opgenomen in het dikke bestemmingsplan, maar dat het dan weer separaat, later of op een ander moment in het inrichtingsplan wordt vast gelegd. Hij zou er graag voor willen pleiten om dat naar voren te halen. Hierbij vraagt hij het college en de raad om de uitgangspunt van een prima verbindingsweg over het Hordijkterrein, zoals genoemd in de zienswijze en de nota van zienswijze, goed vast te leggen. Het is een gebiedsontsluitingsweg, maar de weg mag ook anders heten, zolang de uitgangspunten van: prima passeren, niet parkeren op de rijbaan en ruim voldoende overzichtelijke bochten, geen Bonfut 2.0 erin staan. Een meer algemene opmerking. Probeer op alle routes fietsverkeer, autoverkeer en voetgangers zoveel mogelijk veilig van elkaar te scheiden. Zo spoedig mogelijk uitvoering geven aan het bestemmingsplan Hordijk en de verbindingsweg zo spoedig mogelijk openen. Concreet: leg alstublieft de toezeggingen en uitgangspunten van de verbindingsweg goed vast en voer ze zo snel mogelijk uit. Zorg voor een goede verbindingsweg met prima passeren, niet parkeren op de rijbaan en overzichtelijke bochten. Maak alstublieft een einde aan de zeer lange, doodlopende Wildersekade en Schiebroekseweg en zorg dat de Wildersekade weer veilig aan twee zijden in- en uitgereden kan worden. Waarborg alstublieft de bereikbaarheid ook in de toekomst met alle plannen die op bewoners afkomen. De weg wordt omgelegd, de A16 komt op bewoners af. Er komen veel projecten langs en vaak leidt het tot afsluiting. Ga vooral door met het bestemmingsplan Hordijk en zorg dat de verbindingsweg er snel komt. Hij vraagt hulp en steun voor het behoud van bewoners en bedrijven aan de Wildersekade en Schiebroekseweg.

De heer Alsemgeest bedankt inspreker voor de inspraak. Hij dacht in eerste instantie, dat hij heel erg verdrietig zou zijn over hetgeen er gaat gebeuren, maar dat blijkt aan het eind van het verhaal helemaal niet zo. Het gaat over een weg van 5,5m tot 6m breed, die door de Hordijklocatie heen gaat. Dus dat is heel mooi. Wel een vraag. Die betonnen, die de scheiding vormen tussen de Schiebroekseweg en de Berghoekseweg, is dat gemeente Rotterdam? De heer Persoon antwoordt dat dit gemeente Rotterdam is. De heer Alsemgeest begrijpt, dat Lansingerland daar niets aan kan doen, ook al zou men willen. De heer Persoon merkt op, dat die blokken € 1.000 hebben gekost om ze neer te leggen. Als ze weg moeten, kost dat ineens € 300.000. Het was een heel complexe oplossingsroute. Daar heeft hij een alternatieve offerte voor gevonden. Met de meest complexe uitvoering kost het € 20.000 om ze weg te halen. Er is op allerlei manieren gedraaid en het is uiteindelijk niet uitgevoerd. De blokken liggen er nog steeds.

De voorzitter merkt op, dat het bestemmingsplan Hordijk op de agenda staat.

Inspreker 3:

De heer Van der Voort geeft samen met zijn broer leiding aan het bedrijf Gebroeders van der Voort, gevestigd op de Noordersingel 127a. Hij spreekt: je zal maar een bedrijf oprichten op een locatie waar jaren later de gemeente Lansingerland van plan is om nieuwbouw te realiseren. Dan ben je er in het begin nog van overtuigd, dat diezelfde met een gedwongen bedrijfsverplaatsing er op zijn minst voor zorgt dat een schitterend bedrijf met een gezonde bedrijfsvoering door kan gaan. Nu wordt er wel een beeld geschetst dat het bedrijf niet in de Groenzoom past, maar ze zaten al op deze locatie voordat de Groenzoom bestond. Dat gemeenten bestemmingsplannen aanpassen elke 10 jaar, is soms nodig. Maar als dit ten koste gaat van een lokale ondernemer, waar inmiddels 10 personen, allen uit diezelfde gemeente, werkzaam zijn, dan vragen zij zich af: waar zijn we in terecht gekomen? Nou, dat weten ze inmiddels wel. Het is een versnelde cursus bestuursrecht, waar ze in terecht zijn gekomen. Wetwijzigingsbevoegdheden, impliciete vrijstellingen, anterieure overeenkomsten et cetera. Voor een gemiddelde Nederlander is dat zware kost en het zal ook voor sommige raadsleden en zelfs wethouders ingewikkelde materie zijn. Dit blijkt wel uit het feit, dat de wethouder in 2017 aan de gemeenteraad beweert, dat wanneer het bestemmingsplan Groenzoom goed gekeurd wordt, er geen rechten ontnomen worden aan de Gebroeders van der Voort. Zij zouden onder het overgangsrecht gaan vallen nadat het bestemmingsplan is vast gesteld. Nou, hij kan helaas mede delen, dat dit geen juiste informatie was, die

aan de raadsleden werd gegeven. Maar hierdoor heeft die raad wel de beslissing genomen om het bestemmingsplan vast te stellen en zijn onderneming aan de rand van de afgrond te zetten. Hij staat hier uiteraard om voor de belangen van zijn bedrijf op te komen. Tevens is het ook een verzoek aan een ieder om in de toekomst het belang van onderneming die weg bestemd worden eerst goed te analyseren en om daadwerkelijk met een oplossing voor dat bedrijf te komen, voordat het bestemmingsplan wordt afgehamerd. De onderhandelingen gaan niet vlot van de zijde van de gemeente. Dit is al gezegd in de commissie en raadsvergadering van 14 en 30 november 2017. Inmiddels heeft hij met de vijfde adviseur van de gemeente kennis gemaakt. De eerste vier zijn al van het dossier af gehaald. Ook moest hij naar de Raad van State om het bedrijf ten koste van alles niet ten onder te laten gaan. Het verzoek van de Raad van State om er met mediation proberen uit te komen, werd door de gemeente afgewezen. Waarom? Juist dit was een goede mogelijkheid om op basis van gelijkwaardigheid en met een onafhankelijke mediator eruit te komen, met een voor beide partijen positief resultaat. Aanvankelijk gaf de uitspraak van de Raad van State hoop, maar die wordt sinds 22 augustus finaal weg genomen door dit college. Deze komt nu met de stelling, dat het bedrijf er, ondanks provinciale en gemeentelijke vergunningen, toch illegaal zou zijn gaan zitten op de locatie, terwijl het bedrijf juist volledig gefaciliteerd is door diezelfde gemeente. Door dit onjuiste juridische beeldverhaal van de gemeente, heeft het bedrijf noodgedwongen een advocaat moeten inhuren, die in eerder verzonden emailverkeer duidelijk maakt dat het beeld niet klopt. Juist het geld en heel veel tijd wat hiermee gemoeid is, is iets wat een ondernemer eigenlijk in de onderneming wil stoppen. De wethouder gaat straks waarschijnlijk zeggen, dat het juridisch, politiek, maatschappelijk gezien niet verantwoord is om medewerking te verlenen aan verplaatsing van een illegaal bedrijf. Maar, geachte dames en heren, wij zijn niet illegaal. Het bedrijf verplaatsen zou helemaal niet ingewikkeld zijn. Hij wil hiervoor dan wel adequaat voor gecompenseerd worden. Het college heeft het mandaat, maar het is de taak van de raad om het college te controleren en waar nodig te corrigeren. Help ons, beste commissie- en raadsleden. Hij nodigt alle raadsleden uit om het bedrijf te bezoeken de komende 14 dagen. De koffie staat klaar. Hij geeft graag antwoord op alle vragen, want het beeldverhaal wat nu neergezet wordt door het college is niet juist. Voor alle juridische vragen verwijst hij naar de correspondentie van zijn advocaat. Dank voor de aandacht.

De voorzitter merkt op, dat het agendapunt vanavond aan de orde komt. Dank voor de inspraak.

Inspreker 4:

De heer Dietz is hier namens belangenvereniging De Kruisweg. Hij komt hier wel eens meer op bezoek. Achter hem zit de penningmeester, hij komt zo in het verhaal nog even langs. De BVK probeert buurtschap De Kruisweg een beetje te behoeden voor allerlei negatieve invloeden van buiten af. Eén van de wapenfeiten is dat bewoners ongelooflijk blij zijn met het geluidsscherm, wat geplaatst wordt op dit moment. Het is bijna klaar en het heeft meteen al effect. Positief en soms wat negatief, daar komt hij zo op. Nogmaals dank voor alle bemoeienissen; men is er met elkaar toch een paar jaar zoet mee geweest. Dat scherm heeft een heleboel voordelen. Ze horen het verkeer niet meer en ze horen veel minder. Wel blijkt dat het geluid van de HSL meer lawaai maakt. Dat is waarom hij hier is. Het lijkt of het er overheen buitelt. De penningmeester wordt 's ochtends om 06.00 uur wakker van de eerste trein, die voorbij komt. Als hij zelf daar met zijn hondje loopt in de ochtend, dan kijkt hij eerst omhoog, want het lijkt of er een straaljager voorbij komt. Het is heel surrealistisch, want er zit best een afstand tussen. Dit komt ook deels door het geluidsscherm wat bij de HSL aan de kant van Oostheim. Het lijkt een versterker zijn kant op. L3B heeft een vraag gesteld aan de wethouder. Deze is beantwoord. De problematiek betreft: er wordt 3 jaar lang getest met nieuwe treinen en dat doen ze 's nachts, omdat er dan geen treinen rijden, dus dat is makkelijker. Dat snapt hij ook, alleen betekent dat dat de penningmeester niet meer slaapt. Het is niet alleen de penningmeester, maar het hele stuk Kruisweg, een 20 of 30 huizen, die daar direct last van gaan hebben. Daar baalt hij van en nog meer van het antwoord van het college, die het algemeen belang zwaarder laat wegen dan het belang van de mensen aan de Kruisweg en zegt: kijk maar hoe u die 3 jaar door komt, wij kunnen er ook niets aan doen en wij gaan zeker geen bezwaar, beroep of zienswijze bij I&W inbrengen hiervoor. Daar balen ze van, want meestal ontmoet hij wel een positieve houding op dit soort dingen bij de gemeente. Hij heeft twee vragen. De één is aan de raad: help ons mee denken en de druk opvoeren richting college om ze er nog een over na te laten denken. De BVK is niet beslist tegen, maar kijk even of er iets met de tijden geregeld kan worden. Er zit een rare inconsistentie in de beantwoording van het college. Voor het plaatsen van de schermen is het blijkbaar wel mogelijk om tijd te reserveren, dat er geen treinen rijden. Dan kan er ook tijden gereserveerd worden om met proeftreinen te rijden. Dat is kennelijk een centenkwestie, maar logisch gezien gaat het om weg vrij rijden, dat is wel technisch mogelijk. Voor de tweede vraag komt hij nog een keer apart langs. Hij is benieuwd naar de stand van zaken m.b.t. een geluidsscherm aan de kant van de HSL spoorrails. Hij zal eerst bij de wethouder navragen wat de huidige plannen zijn. Hij was in de veronderstelling dat het opgelost zou zijn met een scherm langs de N209, maar het tegendeel is waar gebleken. Dat is het.

De heer Duk bedankt voor het inspreken. Gaat het hier over de gehele lengte van de Kruisweg? Of alleen de kant van Zoetermeer? De heer Dietz woont zelf aan de kant van de A12. Daar heeft hij er geen last van. Hoe verder men de kant van Benthuizen op loopt, hoe sterker het geluid wordt. Er staan van die grote blokkendozen tussen, het is afhankelijk van of het geluid er wel of niet tussendoor komt. Vooral de noordzijde van de Kruisweg, dus het hoogste stuk, het meest mooie stuk om te wonen, daar heeft men er het meeste last van. De heer Duk vraagt of hij enige indicatie heeft m.b.t. welke geluidsdruk het gaat. De heer Dietz antwoordt dat de penningmeester in een bungalow van 20 jaar oud woont, vrij modern, een heel mooi huis, goed geïsoleerd, dubbel glas, maar hij wordt er wakker van. Dat is wel heftig. Hij is ook wat ouder en daar moet men ook rekening mee houden.

De voorzitter geeft aan, dat het punt aan de orde komt bij actualiteiten uit het college, agendapunt 7. De heer Dietz zal het thuis volgen vanaf de bank.

Inspreker 5:

De inspraak van mevrouw Strooij zal aardig aansluiten bij de vorige spreker. Dat is puur toevallig, maar wel mooi meegenomen. Hartelijk dank dat de commissie haar in de gelegenheid stelt haar zorgen uit te spreken over een voornemen van de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat. Dat voornemen is om met ingang van december van dit jaar, dus over een maand of 2 of 3, ruim 3 tot aan 2023 te gaan proefrijden op de HSL met een snelheid van tenminste 200 kilometer per uur. Tenminste 200 kilometer per uur. Het gaat dan om nieuw intercitymaterieel, dat voor het tracé is aangeschaft en dat alleen kan worden getest op het HSL spoor i.v.m. unieke beveiligingssystemen. Ze gaat ervan uit, dat de commissie op de hoogte is van dit voornemen van de staatssecretaris. Als het gemeentebestuur er geen rechtstreeks bericht vanuit Den Haag over heeft ontvangen, wat haar zeer zou verbazen, dan heeft men vast de advertentie van het ministerie gelezen in de Heraut van 21 augustus j.l. Die advertentie bood belangstellenden de gelegenheid binnen 6 weken na bekendmaking van het voornemen van de staatssecretaris daartegen een bezwaarschrift in te dienen. Van die gelegenheid heeft zij inmiddels gebruik gemaakt. Ze licht graag haar beweegredenen toe. Ze woont ruim 30 jaar aan de oostzijde van de Sweelinkstraat in Berkel. Tussen de achtergevel van haar huis en de HSL ligt een strook gras met wat speeltoestellen als onderdeel van het Annie M.G. Schmidtpark. Die grasstrook vormt niet bepaald een barrière voor het geluid dat de voorbijrazende HSL nu al jaren produceert. Vanaf het moment dat de HSL begon te rijden ondervindt zij overlast van het lawaai dat de trein dagelijks veroorzaakt. Om een indruk te geven van wat dat betekent: vanochtend reden tussen 06.30 uur en 07.05 uur, dus in ruim een half uur, maar liefst 12 treinen met hoge snelheid voorbij. Die snelheid is op dit moment ongeveer 150km of 160km. Maar dat wordt dus minstens 200km/u over een paar maanden. Jaar in jaar uit werden bewoners gerust gesteld met de belofte dat aan de geluidsoverlast iets zou worden gedaan. Een paar jaar geleden kwam het rijk zelfs met € 100mln over de brug om de ergste overlast te verhelpen. Daarvan zou bijna € 40mln bestemd zijn voor Lansingerland. Tijdens een bijeenkomst in het gemeentehuis kregen de aanwezigen twee jaar terug te horen welk werkschema zou worden gevolgd bij het aanbrengen van geluidsschermen. In mei van dit jaar bleek echter, dat er door onderlinge ruzie tussen ProRail, het ministerie en Infraspied nog niets was gedaan met alle miljoenen. Groot was de verontwaardiging bij alle gemeenteraadsfracties toen hierover berichtgeving verscheen in de Heraut. Op vragen van de PvdA liet B&W op 19 juni j.l. weten bij de betrokken partijen op voortgang en waar mogelijk versnelling van het proces te hebben aangedrongen. Tot nu toe heeft dat niets geholpen. Voor de zoveelste achtereenvolgende zomer was het onmogelijk om in de tuin een gesprek te voeren als de HSL langs reed. Nu wil de staatssecretaris dus ook nog tot 2023 ontheffing verlenen voor het naleven van de geluidsplafonds. Om de dienstregeling overdag niet te verstoren, ze citeert de advertentie in de Heraut, zal er ook 's nachts met hoge snelheid worden gereden op het HSL traject. Hun nachtrust is blijkbaar van minder belang. Zoals gezegd: ze gaat ervan uit, dat de commissie op de hoogte is van het voornemen van de staatssecretaris. Ze gaat er dus ook van uit, dat de gemeenteraad en het college van B&W van Lansingerland een bezwaarschrift bij de staatssecretaris gaat indienen. De boodschap in Den Haag moet simpelweg zijn: eerst geluidwerende maatregelen, dan pas proefrijden met een snelheid van meer dan 200km/u. Houd alstublieft wel rekening met de bezwaartermijn. Die loopt af op 30 september a.s. Dat is een maandag en dan wordt er geen post bezorgd, ook niet bij het ministerie. Ze leest graag in de Heraut wanneer het bezwaarschrift de deur is uit gegaan. Dank voor uw aandacht.

Mevrouw Citterbartová denkt dat inspreker vast niet de enige is, die last heeft van deze proefritten. Heeft zij in een ander verband hierover gesproken? Mevrouw Strooij heeft contact gehad met iemand die een week of twee geleden in de Heraut een ingezonden stuk schreef over die advertentie. Ze weet dat hij een bezwaarschrift heeft ingediend. Ze heeft verschillende mensen in haar omgeving gesproken, die ook zeer verontwaardigd waren, maar ze weet niet of zij allemaal bezwaarschriften gaan indienen. Maar zelf dacht ze: als ik nu niet mijn mond open doe, dan moet ik ook niet zeuren in de toekomst. Vandaar dat ze hier staat. Mevrouw Citterbartová begrijpt dat de bezwaartermijn nog open is. Heeft inspreker contact gehad met de wethouder, die voor dit dossier verantwoordelijk is. Mevrouw Strooij heeft dat

niet. Ze moest haar bezwaarschrift indienen bij de staatssecretaris en ze is hier om aan de raad te vragen om haar bezwaarschrift te ondersteunen en om ook tegen de staatssecretaris te zeggen: alstublieft, eerst die geluidswerende maatregelen. Het geld ligt er gewoon. Honderd miljoen. Gebruik dat geld, doe er wat mee.

De voorzitter wijst op de mededelingen uit het college bij agendapunt. Misschien kan ze dat ook volgen vanaf de bank.

Inspreker 6:

De heer Groeneveld spreekt in op de variantenstudie 'parkeren Berkel centrum oost'. Aan de oostzijde van het centrum huurt hij winkelruimte van Hoogvliet Beheer. Mede namens hen kan hij aangeven, dat hij in de basis blij is, dat er variantenstudies gemaakt zijn. Zijn wens voor meer parkeerplaatsen aan die zijde is algemeen bekend bij de gemeente sinds enige tijd. Tegelijk spreekt hij ook zijn grote zorg uit t.a.v. het gekozen voorkeursscenario m.b.t. het verbeteren van de parkeersituatie. Hij ziet dat er overduidelijk behoefte is aan extra parkeercapaciteit en een betere bereikbaarheid. Zeker vanwege de beoogde ontwikkeling, die in Berkel centrum west zal gaan plaats vinden. Een ontwikkeling die in zijn optiek wel te groot is van opzet en in tijd veel te vroeg komt. Maar dat terzijde. Afgezien daarvan, is hij dus wel geschrokken van de door het college beoogde voorkeursvariant voor zijn deel van het centrum. Hier zal hij zich dan ook echt tegen verzetten. Die variant zorgt ervoor dat één van de krachten, dat maaiveldparkeren, wat zeker voor Hoogvliet en Aldi essentieel is in de dagelijkse exploitatie. Wie een supermarkt bezoekt en 300m moet lopen met een karretje, vindt dat niet fijn. Die kracht zou van de locatie verdwijnen, al dan niet tijdelijk. Zomaar een jaar zal de boel daar opgebroken liggen als er een hele parkeergarage gebouwd moet worden. Dan kunnen de winkels niet geëxploiteerd worden. Het is een zeer kostbare aangelegenheid, dat spreekt voor zich, met veel gevolgschade. Dat geldt overigens ook voor variant 2. In iets mindere mate. In de eindsituatie helemaal niet slecht, maar de uitvoering zal met zich mee brengen, dat geruime tijd de boel daar opgebroken ligt, zodat de winkels niet in voldoende mate kunnen exploiteren. Alles overziend op dit moment zegt hij: variant 1 is acceptabel, deze heeft de minst negatieve impact op het functioneren van de winkels, maar heeft ook tot gevolg dat uitbreiding van het aantal parkeerplaatsen wel erg beperkt is, terwijl ze graag zoveel mogelijk extra parkeerplaatsen daar wensen. De door de gemeente geambieerde kwaliteitsslag kan dan ook niet helemaal optimaal gemaakt worden in het openbaar gebied. Het is niet dat ze hun ogen daarvoor sluiten, maar hij wil het toch melden. Met één van de winkelpandeigenaren heeft hij gesproken over een vierde variant. Die is niet opgenomen in de studie. Die gaat uit van de realisatie van een parkeergarage op de her te ontwikkelen plek van Hergerborch. Deze locatie zal volledig gesloopt worden en er is voldoende ruimte en tijd om een ondergrondse garage te realiseren, zonder dat die realisatie dan langdurig ingrijpt op het dagelijks functioneren van veel bestaande winkels aan die oostzijde. Deze garage sluit bovendien mooi aan op het centrumgebied en heeft eveneens het voordeel dat ook het bestaande maaiveldparkeren wellicht wat vriendelijker kan worden ingericht. Het totale kostenplaatje spreekt voor zich, dat zal aanzienlijk lager zijn dan die eerste twee varianten met ondergronds parkeren. Aldi en Hoogvliet spreekt hierbij dus hun zorgen uit t.a.v. de huidige varianten. Hij blijft graag in overleg met de gemeente om de mogelijkheden van parkeren te verbeteren en uit te breiden en zeker ook de bereikbaarheid van de oostzijde van Berkel centrum te optimaliseren.

De heer Blonk hoort inspreker zeggen dat bij bouwen op de huidige locatie men een jaar met een te grote afstand tussen parkeren en de winkels. Terwijl inspreker een voorkeur uitspreekt voor een parkeergarage verder weg, waar nu Hergerborch ligt. Dat begrijpt hij niet. Waarom heeft hij dat liever? De heer Groeneveld wil behoud van maaiveldparkeren, zoals het er op dit moment ligt voor de zijde van de Aldi en de Hoogvliet. Als aanvulling hierop aan de overzijde van de straat een parkeergarage met uiteraard een goede tapis roulant, die uitkomt op het parkeerterrein, waarbij de mensen dus meer keuze hebben en er meer parkeerplaatsen beschikbaar komen dan louter het maaiveld uitbreiden. De heer Blonk begrijpt dat inspreker niks wil doen aan het huidige parkeerterrein voor de Aldi en Hoogvliet. Dat wil hij zo laten. De heer Groeneveld wil geen bouwput. Zo laten dus.

De heer Xhemaili bedankt voor het inspreken. Hij heeft een vraag inzake variant 4. Is dat alternatief met de gemeente besproken? De heer Groeneveld zegt dat er nog verder naar gekeken moet worden. Het is nog in een prille fase van ideeën. Hij wil alleen maar aangeven: ga die variant eens verder onderzoeken. Het maaiveldparkeren kan een stukje worden uitgebreid op de bestaande plek, maar met name het ondergronds parkeren bij Hergerborg. Dan pakt men een goede plus aan parkeren aan de oostzijde, zodat het mooi in balans is met west. De heer Xhemaili begrijpt, dat inspreker spreekt namens Aldi en Hoogvliet. Heeft hij ook met bezoekers gesproken, hoe zij erover denken? Of praat hij alleen vanuit het gedachtegoed van Aldi en Hoogvliet? De heer Groeneveld legt uit, dat zijn bezoeker de consument is. Op veel momenten is het erg vol, op de piekmomenten in de week. Klanten worden niet blij als ze een paar rondjes moeten rijden en niet direct een plek hebben. Dat wordt erin mee genomen. Met de toename

van de bevolking in Lansingerland is het de komende jaren wel een dingetje om de situatie daar te verbeteren.

De heer Duk vraagt of inspreker vraagt of de vierde variant op enig moment al met de gemeente besproken is. De heer Groeneveld zegt dat dit niet het geval is. De heer Duk vraagt of het met de andere winkeliers besproken is. De heer Groeneveld heeft met iemand van de winkelpandeigenaren gesproken en met Hoogvliet. Dat is wat tot op heden besproken is.

De heer Jumelet merkt op, dat vanavond de nota van uitgangspunten vast gesteld wordt. Hij gaat ervan uit, dat inspreker met de gemeente gesproken heeft in aanloop naar dit stuk. In hoeverre is het gesprek met Aldi en Hoogvliet betrokken geweest bij de totstandkoming van de nu voorliggende nota van uitgangspunten? De heer Groeneveld geeft aan, dat de betrokkenheid goed is geweest. Hij is door de gemeente benaderd om over de varianten te spreken. In de loop der weken, nadat die varianten bekend zijn geworden, zijn de varianten besproken bij de directie vastgoed Hoogvliet. Daar is uit gekomen dat men niet zit te wachten op een situatie waarbij er een grote bouwput voor de deur is voor lange tijd.

De heer Van As hoort inspreker het hebben over een variant 4. Variant 3a komt in hem op, waarbij bij de Hergerborch een tijdelijk parkeerterrein komt tijdens de bouwwerkzaamheden. Hoe kijkt inspreker daar tegen aan? De heer Groeneveld zegt: moeilijk. Het is een behoorlijk stuk richting de deuren van de winkels, zeker met winkelwagentjes is dat nog wel een dingetje. Voor supermarkten is dat best een punt. Men kan niet dwars door het gebied steken, men moet toch via de Molenwerf singel links of rechts omlopen. Moeilijk.

De heer Blonk bedankt de voorzitter voor de mogelijkheid om een tweede vraag te stellen. Er moeten extra parkeerplekken komen en dat kost nogal wat geld. Er moet behoorlijk geïnvesteerd worden door de gemeente. Is Aldi en Hoogvliet bereid om daar mee te helpen met investeren? De heer Groeneveld vindt dit een mooie vraag. Deze wordt vaker gesteld door gemeenten. Het is openbaar gebied. Hij zegt niet per definitie nee, maar hij zegt zeker niet: ja, wij gaan wel even mee helpen en investeren. De gemeente is zeker uit zijn jasje aan het groeien als het gaat om het voorzieningenniveau, het aantal inwoners. Daar zitten kostenposten aan, bereikbaarheid en parkeren centrum. Het is met name wel een aangelegenheid voor de gemeente. De heer Blonk is toch blij, dat inspreker een opening geeft, dat er mogelijkheden zijn dat Aldi en Hoogvliet daar toch willen gaan kijken. Men heeft er heel veel belang bij om extra parkeerplekken te hebben. Dank u wel. De voorzitter meldt dat dit zijn vertaling is.

Inspreker 7:

De heer Neelis is eigenaar van schoenenzaak Neelis in de Kerkstraat in Berkel. Hij is bestuurslid WBC en hij spreekt namens hemzelf en het WBC. Hij bedankt de commissie voor de gelegenheid om zijn stem te laten horen m.b.t. de plannen voor centrum oost. Bij de ontwikkeling van het gebied centrum oost in 2014 was altijd het plan om 300 parkeerplaatsen te realiseren. Het zijn er maar 200 geworden. Dat zijn er 100 minder. Bij de herinrichting van het plein zijn ook circa 35 parkeerplaatsen verdwenen. Totaal zo'n 135 parkeerplaatsen minder beschikbaar in het centrum. Voor het centrum, Kerk singel, Kerkstraat, het gebied bij Aldi en Hoogvliet is het parkeren van cruciaal belang. Het WBC pleit dan ook voor het optimaal aantal parkeerplaatsen, variant 3, een tweelaags parkeergarage. Er zijn nu mogelijkheden, doe het nu in één keer goed. Het maximale aantal parkeerplaatsen is nodig om de balans te realiseren t.o.v. het centrum west gedeelte. Maak het plein, het bovendeck, aantrekkelijk waar ook activiteiten kunnen plaats vinden en neem de Terpstraat mee als blauwe zonegebied. Het gebied van 3B Wonen wordt opnieuw ontwikkeld voor woningbouw. Het gebied kan dan ook mogelijk dienen als tijdelijke parkeervoorziening tijdens de bouw van de parkeergarage. Vervolgens vraagt hij aandacht voor de verkeerssituatie in de Molenwerfstraat, om deze te ontlasten, omdat deze nu al overbelast is. Met meer parkeervoorzieningen wordt de Molenwerfstraat nog meer belast. Het mobiliteitsplan moet herzien worden vanwege nieuwe inzichten in de verkeerssituatie in centrum oost. WBC pleit dan ook voor doortrekken van de Berkelseweg, het dijkje. Ook hier geldt: doe het nu goed. Met het doortrekken van het dijkje wordt een ideale rondweg gecreëerd rond het centrum. Op de Molenwerfstraat heeft het ook een gunstig effect, deze wordt hiermee uiteindelijk minder belast. Er moet toch iets met dat dijkje gebeuren, nu is het onveilig. Personenauto's, vrachtverkeer, scooters, fietsers en af en toe wandelaars maken er gebruik van. Maak het dijkje breder met een apart fietspad. Sluit het fietspad aan op het historisch bruggetje, wat dan kan blijven bestaan en trek de weg door naar de N472. Ontsluiting van centrum oost. Graag wil het WBC met de gemeente overleggen om te komen tot een goede oplossing betreffende het parkeren en de verkeersafhandeling in centrum oost.

De heer Jumelet bedankt hem voor de inspraak. Als hij het laatste gedeelte van de inspraak beluistert, zou de conclusie getrokken kunnen worden dat het voorliggende voorstel of de gedachte van het college

m.b.t. de ontsluiting niet optimaal zou zijn in zijn ogen. De heer Neelis zegt dat dat klopt. Hij ziet meer een rondweg rond het centrum door het doortrekken van het dijkje.

De heer Muis bedankt inspreker voor de inspraak. Hij heeft vorige inspreker ook gehoord. Hij is benieuwd wat inspreker vindt van de suggestie m.b.t. de vierde variant, een parkeergarage volledig onder Herderborch. Wat vindt hij daar van? De heer Neelis denkt dat dit ook een mogelijkheid zou kunnen zijn. Een parkeergarage op een wat grotere afstand van de winkels, daarvan vraagt hij zich af of dat echt het meest ideale is. Daarbij moet men ook 3B Wonen mee krijgen. Het kan in ieder geval mee genomen worden in de plannenmakerij.

De heer Hofman hoorde inspreker beginnen met het uitspreken van zijn voorkeur voor variant 3, om daarmee de parkeerplaatsen te optimaliseren. Verderop hoort hij: laat men vooral de Terpstraat als blauwe zone mee nemen. Beluistert hij daarin dat, ondanks vreugde over een optimaal aantal parkeerplekken bij variant 3, hij er toch nog niet helemaal tevreden mee is? De heer Neelis legt uit, dat als van de Terpstraat een blauwe zonegebied gemaakt wordt, hier wordt veel door personeel van winkels geparkeerd, dat daar ook parkeerplaatsen gecreëerd kunnen worden voor bezoekers van het winkelcentrum. Het bestuur van WBC wil pogen om personeel van winkels meer te laten parkeren op het parkeerterrein achter Zeeman, aan de Westersingelzijde.

De voorzitter wijst erop, dat het onderwerp zo aan de orde komt.

Inspreker 8:

De heer Scholtes spreekt namens een groep van ongeveer 20 winkelpandeigenaren in Berkel centrum oost. De onlangs gepresenteerde plannen m.b.t. verruiming van het aantal parkeerplekken in centrum oost juichen zij van harte toe. Ze maken zich er zorgen om dat met de uitbreiding van centrum west met veel extra parkeerplekken het haltermodel sterk uit balans raakt met sterk negatieve effecten voor centrum oost. Hij is verheugd, dat nu drie opties gepresenteerd worden voor uitbreiding van parkeren aan de oostzijde. De eerste betreft een toevoeging van 48 parkeerplekken, maaiveldparkeren. Eén laag 123 plekken extra en 2-laags parkeren is 161 plekken extra. Hij wil duidelijk aandringen op uitbreiding met optie 3, 161 plekken extra. Dat is niet onredelijk, dat kan hij onderbouwen. Hij gaat terug naar de geschiedenis voor uitbreiding aan de oostzijde, er werd toen een prijsvraag uitgeschreven, waarin mede de opdracht werd gegeven voor ruim parkeren, ofwel 300 plekken voor deze nieuwe ontwikkeling. Vijf partijen hebben een plan ingediend, waarbij ook de geboden grondprijs een zeer belangrijke factor was. Het was crisistijd, het ging niet zo goed met de gemeente, dus geld was heel belangrijk. Uiteindelijk is gekozen voor het plan van Hoogvliet, echter, met circa 100 parkeerplaatsen minder. Daar begon men al met een achterstand. Daar is de herontwikkeling van het plein aan de Kerkstraat gekomen, wat overigens prachtig is geworden, complimenten, waarbij ook 45 plekken moesten worden ingeleverd. Per saldo resulteert het in een tekort van 145 plekken op dit moment. En dan moet de groei met die 8.000 personen, de toename van de bevolking, nog gaan plaats vinden. Die 161 plekken zijn hard nodig. Vanzelfsprekend zal tijdens de bouw gekeken moeten worden naar goede, vervangende parkeermogelijkheden. Het is al eerder genoemd, in combinatie met Hergerborch. De verkeersontsluiting via het Berkelsedijkje is een uitstekende oplossing, zoals het nu is ingetekend, om de verkeersdruk aan de Molenwerfstraat in te dammen. Toch wil hij ter overweging mee geven, dat het volledig doortrekken van het Berkelsedijkje de bereikbaarheid van het centrum vanuit Berkel noord kan verbeteren. Nu alles toch op de schop gaat, is dit een kans om het in één keer goed te doen en dat men het over 5 jaar toch niet anders zou willen. Dus het verzoek is om optie 3 te steunen, zodat de halter voor het centrum enigszins in evenwicht blijft. Ook dit is cruciaal om de aantrekkelijkheid van het centrum oost te waarborgen. Dit was zijn verhaal.

De voorzitter bedankt hem voor zijn inspraak.

3. Vaststelling verslag vorige vergadering d.d. 2 juli 2019

Er zijn geen opmerkingen ontvangen. Het verslag wordt ongewijzigd vast gesteld.

4. Vaststelling agenda en inventarisatie rondvragen

De heer Dieleman zou het zich kunnen voorstellen dat reparatie bestemmingsplan Noordersingel 127a een stukje naar voren gehaald wordt op de agenda, zodat de heer Van der Voort niet alle andere punten hoeft af te wachten. Hij stelt voor om dat te agenderen na de behandeling van de uitbreiding Berkel centrum oost. De voorzitter merkt op, dat er ook een andere inspreker is geweest, inzake Hordijk. Ze gaat dus niet in op het verzoek. Jammer, maar helaas. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

Inventarisatie rondvraag:

De heer Jumelet: betrokkenheid omwonenden bij veranderingen rotonde Weg en Land.

De heer Muis: fonds rijkssubsidies voor nieuwbouwprojecten.

De heer Blonk: woningbouwontwikkeling driehoek Noordpolder.

De heer Duk: contact tussen gemeente, wethouder en actiegroep Houd de Maalderij Leefbaar.

De voorzitter gaat ervan uit, dat deze vragen beantwoord worden vanavond, gelet op de lengte van de agenda.

5. Bespreekpunten

Er zijn geen bespreekpunten.

6. Stukken ter advisering aan de raad:

6.a Nota van Uitgangspunten herontwikkeling Berkel Centrum Oost (Hergerborch)

De heer Van As zegt dat de VVD het een heel mooi document vindt met uitgangspunten. Berkel centrum oost, eerder al aan de orde geweest, het haltermodel kwam bij de inspraak ook al naar voren. De VVD is voorstander van variant 3. Het is belangrijk om het nu goed te doen, om het in één keer goed te doen. Het kost een hoop geld, het kost energie en tijd. Als dat in delen gedaan wordt: onnodige overlast is eeuwig zonde. Men kan het echt maar in één keer goed doen. Wel een paar dingen, die de VVD mee zou willen geven. De bouwhoogte. Nu is er een bouwhoogte van 5 woonlagen. In het coalitieakkoord is afgesproken: 4 woonlagen. Dat is wat de VVD betreft leidend. Bij de beeldvorming heeft hij vragen gesteld over de bereikbaarheid van het gebied met OV. Als het gebied aangepakt wordt, de plannen rond bereikbaarheid, de aansluiting Berkelsedijkje, dan is dat goed voor de bereikbaarheid. Het zorgt voor ontlasting van het Berkelsedijkje. Laat men dan ook mee nemen, dat het ook goed bereikbaar is met OV voor alle inwoners. Zelf heeft hij regelmatig gesprekken met mensen op straat, aan de deur; zij geven aan, dat het centrum mooier en mooier wordt, maar het is moeilijk om dat centrum goed te bereiken. Dit wil hij zeker mee geven. Het fietsparkeren is een item wat zeker een plekje moet krijgen, zeker in het kader van die bereikbaarheid. Het moet echt voor iedereen bereikbaar kunnen zijn en blijven. Ook de toegankelijkheid voor minder validen. Hij gaat ervan uit, dat dat zeker altijd een plekje krijgt, hij wil alleen niet onvermeld laten dat daar ook goed over nagedacht moet worden, dat ook die kant van het centrum goed bereikbaar is en blijft voor minder validen. Verder de samenhang met andere projecten o.a. de ontwikkeling van het Berkelsedijkje. Hier heeft de commissie al lange tijd bij stil gestaan. Heel belangrijk dat daar ook aandacht aan wordt besteed om de samenhang te bekijken. Hetzelfde geldt voor de ontwikkeling van het centrum west. Insprekers vinden hier ook wat van. Belangrijk om dat allemaal in samenhang met elkaar te doen. Toch wel een zorg m.b.t. bereikbaarheid: er komt hier een mooie, nieuwe wijk: Wilderszijde. Daar komt heel veel verkeer bij, ook heel veel klanten, dat is voor winkeliers hartstikke mooi. Maar dat verkeer kan ook wel zorgen voor overlast. Ook de samenhang met zo'n project: neem dat alstublieft mee. De bereikbaarheid van Berkel noord werd ook even genoemd. Dat is ook een punt van zorg. Ook hier geldt: het is een groot en mooi project, neem dit daarin goed mee en zorg dat het in één keer goed gedaan wordt. De overlast tijdens de bouw. Bij de beeldvorming ging het daar ook over. Hij maakt zich er zorgen om. Hij kan het zich ook voorstellen van de winkeliers. Het is heel belangrijk dat er tijdelijke maatregelen worden genomen om te borgen dat er binnen redelijke afstand geparkeerd kan worden. Het kan niet zo zijn, dat klanten er een jaar of twee jaar, hij denkt aan zulke termijn bij een dergelijk project, niet meer kunnen parkeren. Ze gaan dan naar andere gebieden of buiten de gemeente winkelen. Een inspreker had het over de Terpstraat. Daar heeft hij ook met mensen over gesproken, in de commissie heeft men het er ook over gehad. Het is heel erg belangrijk om daar toch nog eens naar te kijken, de mogelijkheden. En om te overwegen om een proef met een blauwe zone te doen, zeker op het moment dat er een herontwikkeling gaat plaats vinden, om dat serieus te overwegen. Maar eigenlijk wil hij ertoe oproepen om het al eerder te overwegen. Met een proef bedoelt hij: stel het in met een termijn en evalueer dat na een tijdje. Als het leidt tot mogelijke overlast voor de wijk erachter, dan is er de mogelijkheid om het terug te draaien. Maar misschien levert het wel datgene op waar iedereen blij van wordt, dat het centrum goed bereikbaar is zonder overlast eromheen. Dat was het, hier wil hij het bij laten.

De heer Van der Stelt bedankt het college voor de stukken die voor liggen. Hij is blij dat de uitbreiding van Berkel centrum binnenkort van start gaat. Hij heeft het niet alleen over de uitbreiding aan de westzijde, maar ook aan de oostzijde, waar nu over gesproken wordt. Hij wil nog een keer gezegd hebben, dat hij het een heel goed idee vindt dat Berkel centrum het hoofd winkelcentrum van Lansingerland is. Dat is goed voor de inwoners en de lokale ondernemers. Er wordt ook gerefereerd aan de herontwikkeling van Hergerborch door 3B Wonen, dat vindt het CDA ook een goede zaak, zo mogelijk ook met 80 sociale huurwoningen, als dat passend is. Berkel centrum oost moet in de ontwikkeling mee gaan, anders krijgt het haltermodel geen gestalte. De oost- en westzijde van het winkelcentrum dienen elkaar te versterken. Dan komt hij op de parkeergelegenheid. Hij sluit aan bij vorige spreker. Het CDA heeft bij herhaling aandacht gevraagd voor parkeergelegenheid, o.a. gewezen op de mogelijkheden die

de Terpstraat biedt. Ook nu weer door winkeliers aangegeven, dat daar ook mogelijkheden worden gezien voor kort parkeren. De wethouder heeft destijds toegezegd daar nader onderzoek naar te doen, maar hij kan zich niet herinneren dat daar een onderbouwd verhaal op terug gekomen is. Wellicht nu een nieuwe kans. Het is noodzakelijk, omdat bij de parkeergelegenheid en de voorgestelde uitbreiding rekening gehouden moet worden met een inhaalslag, omdat het aantal parkeerplaatsen al niet overbedeeld was. Kortom, wat betreft de voorstellen en de uitgangspuntennotitie heeft het CDA heel veel gevoel bij variant 3, waarbij wordt gekeken of er een parkeergarage met twee lagen kan worden aangelegd. Al dan niet in combinatie met een pilot, maar die pilot kan ook overgeslagen worden, het aanwenden van de Terpstraat en de Herenstraat, om te kijken of daar blauwe zones geïntroduceerd kunnen worden. De winkeliers maakten zich daar druk over en nu des te meer als er bouwactiviteiten gaan plaats vinden. Daar moet men een luisterend oor voor hebben. Er moet zo snel mogelijk invulling aan gegeven worden. Hier wil hij het in de eerste termijn bij laten.

De heer Jumelet vindt het een indrukwekkend voorstel. Toch een paar punten van aandacht, die WIJ wil mee geven. Het is al aangegeven: centrum west, het haltermodel, centrum oost. Bij eerdere gelegenheden heeft WIJ aangedrongen op de integrale benadering van het centrum van Berkel. Het gaat om parkeren en verkeer. WIJ heeft zich in het recente verleden verbaasd over het gefragmenteerd aanvielen van het onderwerp. Waarom gefragmenteerd? De ene keer gaat het over centrum west, dan over centrum oost, dan de ontsluiting van het Berkelsedijkje. Uiteindelijk moet het een integraal verhaal zijn, wat elkaar versterkt en niet in de weg zit. Hij vindt het jammer, dat in dit voorstel bijvoorbeeld het Berkelsedijkje en de Terpstraat ontbreken. Dat vindt hij wel een gemiste kans, want als het gefragmenteerd benaderd blijft worden, wordt op de ene plek wat opgelost, terwijl op de andere plek het volgende probleem veroorzaakt wordt. Een vraag die bij hem opkomt n.a.v. de bijdrage van de VVD inzake de bouwhoogte: behoort de Hergerborch locatie nou tot het centrum of niet? Bij een eerdere ontwikkeling liep de grens ook net langs de bouwlocatie. Wellicht kan de wethouder er wat licht over laten schijnen. Het woord balans is een paar keer langs gekomen en zal nog wel een paar keer langs komen. Niet alleen de balans binnen het haltermodel, maar in heel Lansingerland. De komende raadsvergadering kan men daar meer over horen van WIJ. Vergeet de andere kernen niet. Zijn tweede punt n.a.v. dit voorstel, ook de VVD genoemd, dat het over een hoop geld gaat. Hij weet het niet. Bij de financiële paragraaf staat dat bij de kadernota 2020 men met elkaar iets gaat vinden over de kosten. Eigenlijk heeft hij daar toch wel bezwaar tegen, want middels een nota van uitgangspunten wordt gevraagd om een voorkeur uit te spreken. Dat zal wellicht variant 3 worden, maar hij zou niet weten wat het kost. Wordt vanavond een blanco cheque getekend? Of gaat de raad zeggen: college, ga vooral uw gang, we horen het wel bij de kadernota? Hij vindt dat wat merkwaardig. De heer Muis zou graag van de heer Jumelet willen weten of hij dan liever nu een financieel kader heeft en dat de raad daarna de uitgangspunten mag stellen. Voor de heer Jumelet is het niet de volgorde van de punten. Het is een compleet beeld. Wie thuis een auto gaat kopen, wil toch ook weten wat het budget is. Als het budget een x-bedrag is, dan wordt daar de keuze op gebaseerd. Hier lijkt het wel alsof gezegd wordt: doe maar wat, doe maar variant 3, wat het kost horen we t.z.t. wel. Dat vindt hij merkwaardig. Diezelfde discussie is ook geweest destijds bij 't Vierkantje. Toen heeft WIJ ook betoogd: geef inzicht in wat de varianten kosten, zodat er een integrale afweging gemaakt kan worden als het gaat om varianten. De heer Van As kan zich herinneren dat tijdens de beeldvorming bedragen genoemd zijn. Hij is benieuwd in welk detail WIJ die informatie dan graag zou willen zien. Het lijkt de heer Jumelet reëel om het investeringsbedrag te weten van de plannen die in de varianten voorliggen. Dat daar een prijskaartje aanhangt, een indicatief prijskaartje, zodat hij weet welke keuze hij maakt. Men kan er toch niet tegen zijn om te weten hoeveel geld men denkt uit te geven op dit punt. De heer Duk vraagt of de heer Jumelet tijdens de presentatie van dit plan niet zelf om deze bedragen gevraagd en daar zelf toen een antwoord op gekregen. De heer Jumelet antwoordt: ja. Maar het maakt nu geen deel uit van het raadsvoorstel. Het lijkt hem het meest zuiver als het onderdeel uitmaakt van een raadsvoorstel. Het is niet aan hem om bedragen te noemen, want hij zit niet in die rol. Misschien wil de wethouder bedragen noemen of wellicht met een gewijzigd voorstel komt. Hij wacht het rustig af. Zijn derde punt is iets wat hij ook een beetje vreemd vindt. De vijfde parkeergarage wordt gebouwd in Lansingerland. Die bij Westpolder laat hij even buiten beschouwing, maar de andere drie zijn gefinancierd binnen de projecten, zoals die destijds gerealiseerd zijn. Er wordt een parkeergarage hier gerealiseerd met publiek geld, terwijl de andere drie met privaat geld gefinancierd zijn binnen het project. Daar betalen bewoners en winkeliers, die daar gevestigd zijn, gewoon geld voor. In hoeverre is dat wellicht concurrentievervalsing tussen de gebieden binnen deze gemeente waar parkeergarages gerealiseerd zijn? Zou het niet redelijker zijn, en via de heer Blonk is een opening geboden door Aldi en Hoogvliet, als het met publiek geld wordt gefinancierd? Is dat niet redelijk? Is er het wellicht 'gelijke monniken, gelijke kappen' als het gaat om de andere drie? De parkeergarage aan de westkant wordt binnen het project gefinancierd. Dit vindt hij wel een principiële vraag waarmee hij de wethouder wil uitdagen. Er werden suggesties gedaan rondom de Hergerborch locatie. Heeft de wethouder hierover nagedacht met 3B Wonen, over die tijdelijke oplossing? Of wellicht een blijvende

oplossing als het gaat om parkeren? Maar ook als het gaat om de ontsluiting et cetera. Hij is erg benieuwd naar de mening van de wethouder en wat het overleg hierover was met 3B Wonen. Tot zover.

De heer Muis vindt het een goed en gedegen voorstel. Fijn, dat de raad in deze fase expliciet gevraagd wordt in te stemmen met de uitgangspunten voor de herontwikkeling. Dus niet nadat het college al plannen heeft gemaakt en afspraken heeft gemaakt met partijen. Ook dat er rekening is gehouden met de benodigde extra parkeercapaciteit. N.a.v. de insprekers merkt hij dat er nog wel enig licht zit tussen wat er wordt geschetst wat er nodig is en wat de pandeigenaren aangeven. Zij komen op een aantal van 135 of 145 plaatsen tekort, terwijl het plan uitgaat van 110. In elk geval veel. Eigenlijk is er maar één variant die daaraan tegemoet komt, maar daar komt hij zo op. D66 staat achter de beoogde doelen om meer evenwicht te brengen aan weerszijden van het winkelgebied. Daar heeft D66 ook eerder naar gevraagd. Ook is gevraagd om goede en verkeersveilige bereikbaarheid voor zowel fiets als auto en voldoende parkeergelegenheid, zodat ook de westkant aantrekkelijk blijft en het dorp zijn charme behoudt rond de Kerk singel en tegelijk ruimte biedt voor meer sociale woningen. Variant 3 spreekt D66 het meest aan. Het is wellicht de duurste variant, maar wel de enige variant die echt toekomstbestendig lijkt. M.b.t. de financiën: het is een kader, ook een kader voor de raad, maar hij gaat ervan uit dat het college niet aan luchtfietserij doet, maar de raad serieuze scenario's voorstelt, die binnen de mogelijkheden liggen. Als dat niet zo is, dan is er een ander gesprek, maar hij gaat er wel van uit. Hij gaat er ook van uit, dat de raad richting de begroting een uitwerking krijgt waaruit blijkt waar dit van betaald gaat worden. De heer Jumelet vraagt: wat als het tegen valt. Gaat D66 dan terug naar de nota van uitgangspunten? Of neemt D66 het dan voor lief? De heer Muis zegt dat de voorkeur van D66 variant 3 is. Hij heeft de indicatie gehoord. Maar hij heeft nog niet de onderbouwing gekregen waar dit uit betaald gaat worden. Dit heeft de voorkeur en dan gaat het college aangeven hoe zij denken dit te gaan dekken. Dan kan de raad daar weer iets van vinden. Dat is volgens hem de volgorde. Met de variant met 2-laags ondergronds parkeren wordt het tekort opgelost. Dan is er nog een klein beetje ruimte voor de toekomst, iets van 15 of 20 plaatsen. De vraag is eigenlijk of dat wel ruim genoeg is, maar het is beter dan het nu is. Het openbaar gebied boven de grond wordt aantrekkelijker, veiliger voor voetgangers en fietsers. Dat is ook het grote voordeel t.o.v. wat mondeling werd ingebracht tijdens de inspraak voor een andere variant, waarbij men toch meer parkeerplaatsen op maaiveld houdt en waarbij ook de ontsluiting niet verlegd wordt. Dan blijft het onveilig en lastig om daar in en uit te komen. Variant 4 lijkt handig om mee te nemen in het kader van burgerparticipatie, alsmede alle andere suggesties die zijn gedaan tijdens de beeldvorming. Er zitten dus nog andere kanten aan, waar ook rekening mee gehouden moet worden. Dat is het openbare gebied, veiligheid voor voetgangers en fietsers, een groene, meer open inrichting. Het verleggen van de Molenwerfstraat lijkt D66 dus een goed idee, evenals de groene verbinding vanuit het Annie M.G. Schmidtpark richting Kerk singel. Het mogelijk vergroten van het programma van 60 naar 80 sociale woningen, daar heeft D66 ook in de beeldvorming naar gevraagd en dat wil hij nog een keer doen. D66 heeft tijdens de beeldvorming begrepen dat de hoogte van 15 meter niet een voorwaarde is voor een programma van 80 sociale woningen i.p.v. 60, maar dat het een maximale grens is voortkomend uit het collegeprogramma of het coalitieakkoord. Net hoorde hij de VVD ook hierover, dat zij op zoek zijn naar wat die maximale grens is en dat het wat hun betreft ook lager zou mogen zijn. Hij hoort graag van de wethouder hoe zij daar in staat. Los van de hoogte heeft het ook financiële consequenties voor de gemeente, wanneer 3B Wonen het programma voor sociale woningen van 60 naar 80 kan vergroten. Dan wordt duurzame gebiedsontwikkeling genoemd, de DGO uitwerking. Hij neemt aan, dat dit in een latere fase concreet wordt gemaakt, waar hij die duurzaamheid terug gaat zien. In elk geval gaat hij ervan uit, dat in de parkeergarage de auto elektrisch geladen kan worden, maar misschien is dat overbodig om te noemen. (....., MJ) Oké, fijn. De Terpstraat is ook al genoemd, daar sluit D66 zich bij aan. In het verleden is hier vaker over gesproken. Een goed moment om dit nu uit te proberen. Andere suggesties zijn vanavond gedaan, maar ook bij de beeldvorming. Dat schaaft D66 graag onder participatie met de omgeving. In een andere commissie komt het rekenkamerrapport aan de orde over participatie, dus hij gaat er zondermeer van uit, dat bij dit project het nadrukkelijk aan de orde gaat komen, zo dit al dan niet het geval zou zijn.

De heer Blonk denkt dat iedereen het eens is: wat nu gebouwd gaat worden in Berkel centrum oost moet toekomstbestendig ingericht worden. Er is een drievoudige opgave in deze nota. Dat zijn die 60 tot 80 sociale huurwoningen, meer parkeerplekken en de ontsluiting van het gebied. De sociale huurwoningen. Heel goed, liefst 80. Hoe dat gerealiseerd moet worden, probeer het in ieder geval op 80 te zetten. Doorpakken daarmee. Bij het huidige aantal parkeerplekken moeten er minimaal 110 bij gefietst worden. Dat vindt hij een aardige speling, want er moeten natuurlijk ook fietsparkeerplekken komen, maar hij heeft het nu over autoparkeerplekken. Er liggen drie varianten voor. De eerste variant levert 48 plekken op. Dat is onvoldoende, dus die valt al weg. Dan variant 2 en 3: één laag en twee lagen. Daar moet in feite een keuze uit gemaakt worden. Beide voldoen aan die minimaal 110 extra. Meer zelfs. Maar de keuze m.b.t. afweging tussen de varianten 2 en 3 wil L3B laten leiden door de verhouding tussen de hoogte van de investeringskosten en de mate van kwaliteitsslag. Jammer, dat het college de verwachting

heeft dat Hoogvliet en Aldi financieel niet willen bijdragen, gezien de schriftelijke vragen. Hij had het idee dat Aldi Hoogvliet ietsje meegaf, maar dat zal wel wishful thinking zijn van zijn kant, de voorzitter gaf dat ook al aan zojuist. Dat is dus jammer. Hij denkt dat het college die afweging heel goed kan maken, financieel en kwaliteitsslag, of het variant 2 of variant 3 moet worden, één of twee lagen onder de grond. Hij wacht af waar het college mee komt. De verkeersontwikkeling, de ontsluiting. De huidige verkeersontwikkeling in het oostelijk deel van het winkelcentrum is onvoldoende en onveilig. De verkeersintensiteit is hoger dan de capaciteit die de Raadhuislaan en de Molenwerfstraat aan kunnen, schrijft het college. Ook de meerdere uitritten van het parkeerterrein zijn onveilig. De ontsluiting die het college aandraagt is een hele goede, toekomstbestendige oplossing. L3B staat vierkant achter de voorgestelde ontsluiting, via de oostelijke richting verleggen via de Molenwerfstraat en langs het fietspad op de Landscheiding richting rotonde bij de Berkelse Poort. Er moet te allen tijde worden voorkomen dat de ontsluiting via de Raadhuislaan, Laan van Rome en Gemeentewerf gaat lopen. Een autoverbinding tussen Molenwerfstraat en Raadhuislaan is vanwege de verkeersveiligheid verre van ideaal. Er zou daarmee een directe interne verbinding zijn tussen het oostelijk en het westelijk winkelgebied en daar is L3B faliekant tegen. Dat wil L3B niet hebben. Even voor de helderheid. Dat Berkelsedijkje blijft beschikbaar voor autoverkeer en er komt een vrij liggend fietspad. Zo ziet L3B dat ten aanzien van het Berkelsedijkje. De winkeliersvereniging geeft aan, dat dijkje door te trekken. Daar is al zoveel over gesproken. Dat wil L3B niet en daar wordt L3B ook niet blij van. Dan komt hij tot slot bij een dilemma. Of er wordt ingestemd met deze nota van uitgangspunten, waarbij hij drie aantekeningen maakt. Schrappen van parkeervariant 1, mogelijke optimalisatie van de ontsluiting door de Raadhuislaan no way, dat wil L3B niet. En het aantal parkeerplaatsen in het oostelijk deel mag tijdens de bouw niet minder worden. Daar zit het probleem: hoe komt het in die fase van bouwen uit? Dat is ook lastig. Dit is aan de ene kant, maar aan de andere kant hoort hij de insprekers. Afgelopen maandag heeft zijn fractie dit ook besproken. Wordt er dan gekeken naar variant 4 of 3a, een nieuwe variant m.b.t. een garage onder Hergerborch en het huidige parkeerterrein optimaliseren? Parkeren en woningbouw wordt dan als één gehele ontwikkeling gezien en niet zoals nu twee aparte ontwikkelingen van het parkeren en de woningbouw. Hij zou graag zien, dat het college die variant ook echt even goed neer gaat zetten en mogelijk ook aan de commissie kan voorleggen, in de zin van: dat is wel of niet haalbaar. Als zijn collega fracties dit ook zouden willen, dan haalt het de raadsbehandeling op 3 oktober niet, want hij kan het zich niet voorstellen dat het college die variant binnen 2,5 week klaar heeft. Dat wil hij nog even neerleggen ter overweging bij de andere fracties en mogelijk dat de wethouder daar ook op kan reageren. Dank u wel.

De heer Hofman zegt dat de CU wat voor ligt een goede ontwikkeling vindt. De CU kan de voorkeursvariant van het college goed volgen. De vergroting van de parkeergelegenheid in variant 3 vindt de CU erg mooi. Zoals ook door insprekers is gezegd: beste college, zorg voor een goede bereikbaarheid tijdens het bouwen. Ook mooi in het plan is, dat er een stukje groen komt op maaiveldniveau. Daar hecht de CU waarde aan. Het komt wel met een klein nadeel. Parkeren op maaiveld is met name voor mensen die niet zo goed zijn met de auto, in dit kader noemt hij even specifiek ouderen. De heer Meester vraagt of hij zich onhandig moet voelen. De heer Hofman biedt zijn excuses aan. De CU wil wel aandacht vragen voor parkeren voor ouderen specifiek. Parkeergarages zijn niet heel handig. Hij neemt de krappe plekken in de Jumbo-garage in herinnering. Houd daar rekening mee, alstublieft. Dan de bouwhoogte, in aansluiting op VVD en D66. Ja, er zijn afspraken in het coalitieakkoord over maximale bouwhoogtes. Dat is geschreven woord. De praktijk in dit geval, wil de CU graag aan het college mee geven: houd in het oog dat men een mooie zichtlijn blijft behouden naar de kerktoren, die de CU graag behouden ziet in dit plan. Wat er verder gebeurt met de bouwhoogtes, laat de CU graag terug komen in het plan. Dat was het.

De heer Duk zegt dat GL wil dat de oostkant van Berkel haar dorpse karakter blijft behouden. Dat er op drukke dagen problemen zijn met de bereikbaarheid, onderschrijft GL ook. De kansen en uitdagingen die ontstaan bij de sloop en herbouw van Hergerborch ziet GL ook. GL vindt het dan ook goed dat het college heeft laten onderzoeken welke kansen er zijn om de bereikbaarheid te verbeteren. Voor GL is het belangrijk, dat dit gebeurt met het behoud van het karakter van dit gebied. Er liggen drie scenario's voor om de bereikbaarheid te verbeteren door een aantal verkeersstromen te verleggen en in meer of mindere mate het aantal parkeerplaatsen te vergroten. Het effect hiervan op de bewoners moet in de gaten gehouden worden, maar geeft reden voor hoop. Hierbij is er ook extra aandacht voor de bewoners van de Gemeentewerf, waar al eerder aandacht voor gevraagd is. Dat er meer parkeerplaatsen moeten komen, staat voor GL ook vast, al had GL graag gezien dat het college niet enkel aandacht had besteed aan bereikbaarheid per auto, maar ook fietsers en OV. De fietsers moeten het doen met een onbewaakte stalling ter grootte van drie auto's en het OV wordt in het voorliggende plan niet eens benoemd. Is het college van plan om hier op een later moment op terug te komen? De drie scenario's die nu voor liggen, hebben alle voor- en nadelen. Scenario 1 is het eenvoudigst uit te voeren, kost het minst en heeft tijdens de werkzaamheden de minste impact op de winkels en hun klanten, maar het is de vraag of het voldoet

aan de behoefte. Scenario 3 heeft als voordeel, dat het ruimtelijk de minste impact heeft en het zelfs een parkje dan wel een evenemententerrein oplevert en meer dan voldoende parkeerplaatsen genereert. Daar zijn dan de kosten wel naar. Het gaat over tenminste € 2,5mln voor 38 plaatsen extra. Gratis parkeren bestaat dus echt niet. Ook zal tijdens de bouw de druk op de winkels groot zijn. De vierde variant, vanuit de Aldi en Hoogvliet, is ook een interessante. Hij hoort hier graag een reactie op van de wethouder. Daarom kiest GL voor de gulden middenweg met scenario 2. GL kiest ervoor niet meer uit te geven en het werk niet langer te laten duren dan nodig. Wel zou GL het college willen uitdagen om te onderzoeken of de parkeerplaatsen boven de grond geen overkapping met zonnepanelen kunnen krijgen. Zeker met de opkomst van elektrische auto's ziet GL hier een duurzaam verdienmodel, zoals ook al is gebleken bij station Lansingerland Zoetermeer. Graag een reactie van de wethouder. Tussen de sloop en bouw van Hergerborch zal er een dip ontstaan in het aantal sociale huurwoningen. GL vraagt het college om samen met 3B Wonen deze dip zo kort mogelijk te laten duren en niet te kiezen voor een tijdelijke parkeerplek op dit terrein, zoals andere fracties hebben voorgesteld tijdens de presentatie van deze plannen. GL legt een hogere prioriteit bij wonen dan bij parkeren. Wat betreft de hoogte van de nieuwbouw: GL houdt vast aan de maximale bouwhoogte uit het collegeprogramma. Dank u wel.

De heer Xhemaili vindt het een helder stuk. Bij de ontwikkeling van het winkelcentrum oost wordt met veel zaken rekening gehouden. Het wordt voor fietsers, voetgangers en ander langzaam verkeer veel aangenamer winkelen en veel veiliger. De PvdA wil graag benadrukken dat ook minder validen hierin moeten worden meegenomen. Dit mag niet achterwege blijven bij de ontwikkeling van dit plan. Er wordt ook rekening gehouden met het groene karakter van het gebied. Dat is mooi in samenhang met het Annie M.G. Schmidtpark. Er wordt aan duurzaamheid gedacht, dat doet de PvdA deugd. Wat de PvdA heel belangrijk vindt, zijn die 60 tot 80 sociale woningen. Het liefst ziet de PvdA het maximale van 80 sociale woningen. Hij wil de wethouder vragen waar het verschil in gaat zitten, tussen de 60 en 80. Bij de herinrichting van centrum oost gaat de mobiliteit echt vooruit en de daarmee gepaarde verkeersveiligheid en bereikbaarheid. De heer Van As en de heer Duk noemden het al: bereikbaarheid met OV wordt niet echt genoemd. Graag wil hij van de wethouder toegelicht krijgen hoe dat zit. Wat de PvdA betreft, is dit een prima voorstel en kan het een hamerstuk worden. Echter, hij heeft ook wel een aantal kanttekeningen. Bij de informatieavond werd gezegd, dat er gesproken is met stakeholders, o.a. winkeliers, pandeigenaren en brancheverenigingen, maar er is nog niet gesproken met omwonenden. Graag wil hij ook aandacht daarvoor hebben, dat ook zij goed worden mee genomen in dit proces om later in het traject geen weerstand te krijgen of nodige weerstand te verminderen of teniet te doen. De voorkeur van de PvdA gaat uit naar variant 2 of 3. Wat is de trade off tussen variant 2 en 3? Wanneer wordt er voor 3 gekozen en wanneer voor 2? Of is het al bijna zeker dat het variant 3 gaat worden? Nu komt hij bij variant 4. Gaat het college daar nog naar kijken? Hoe wil het college gaan onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor een variant 4 om tot een optimaal centrum oost te komen? Dank u wel.

Beantwoording college

Wethouder Arends bedankt de commissie voor alle suggesties die mee gegeven worden. Dat duidt hoe belangrijk dit onderwerp is, want het gaat over een grote ontwikkeling, wederom in het centrum van Berkel, maar dan aan de oostzijde. Er zijn meerdere insprekers vanuit verschillende stakeholders, die ook in de voorbereiding zijn meegenomen. Het college heeft mee gegeven wat voor hun belangrijke items zijn vanuit hun perspectieven. De commissie heeft zich uitgesproken over de varianten. Daar is het college heel blij mee, maar op zich hoeft de commissie dat nog niet te doen. Vanavond gaat het vooral over de uitgangspunten, waarin de raad zegt: die richting ondersteunen wij. Als het gaat over de varianten: dat komt nog echt naar de raad toe. Dat heeft met kwaliteit te maken, dat heeft met geld te maken en ook draagvlak in de omgeving en van de stakeholders. De uitgangspunten betreft één onderwerp: de sociale woningbouw. De heer Blonk heeft een vraag t.a.v. die varianten. Gaat het college dan wel die vierde variant opnemen in de nota van uitgangspunten? Wethouder Arends vindt de heer Blonk heel snel. Ze is net begonnen en daar komt ze echt op. De commissie heeft zich uitgesproken over de eerste drie varianten, maar ze komt er nog op bij de voorkeuren van de verschillende fracties, die daar aandacht aan hebben gegeven. Het gaat vanavond eigenlijk over de uitgangspunten, die heel erg belangrijk zijn. Het betreft de sociale woningbouw op de locatie Hergerborch en de bandbreedte tussen de 60 en 80. Dat is een belangrijk uitgangspunt. Of het nu 60 wordt of 80, dat is de bandbreedte. Er zijn afspraken gemaakt met 3B Wonen: minimaal 60 appartementen. Het zou van het bouwvolume af kunnen hangen, maar ook van het gebied, want op eigen terrein moet de parkeergelegenheid voorzien worden. Dat is wel het uitgangspunt, dat is de bandbreedte. Aan de raad de vraag of de raad dat kan ondersteunen. Ook daarbij de bouwhoogte. Het gaat echt over maximaal 15 meter. In de variant wordt gezegd: 5 lagen. Of eigenlijk 4 lagen met een inlegend top. Maar uiteraard komt dat nog naar de raad bij het bestemmingsplan. De opgaven uit het coalitieakkoord worden mee genomen, want het moet daar op aansluiten. Een andere discussie: is dat nu de kern of is dat niet de kern? De heer Muis zou toch graag willen horen, voordat ze verder gaat, of die 15 meter gekoppeld is aan het aantal sociale woningen.

Wethouder Arends geeft aan, dat het in deze voorbereiding nog niet netto zo gekoppeld is. Wel algemeen: als er 20 appartementen toegevoegd gaan worden, dan doet dat iets in de bouwvolume. Er is nog niet concreet gekeken. Het moet wel passen binnen die 15 meter, anders zou die bandbreedte niet genoemd zijn, maar in de voorbereiding is dat nog niet zo precies bekeken. De zorg van de heer Muis is, dat hij het nog niet heeft mee gemaakt, dat het dan niet tot 15 meter gaat. Het is niet zozeer, dat het niet hoger mag, maar het wordt dan gelijk een minimum in een bouwplan. Hoe kijkt de wethouder daar tegen aan? Wethouder Arends zegt dat er bewust maximaal 15 meter is opgenomen. Het moet goed in dat gebied passen. Er zijn andere 3B Wonen locaties en daar moet het in passen. Het moet stedenbouwkundig goed passen. Het moet passen bij de afspraken met 3B Wonen. Voor nu is het belangrijk, dat de raad ondersteunt dat die bandbreedte genomen wordt. Het is inderdaad echt maximaal 15 meter. De discussie was: wat is nou de dorpskern? De winkelkern eindigt bij de kerk. Bij de dorpskern valt Hergerborch er ook onder. Dus dat is altijd moeilijk te bediscussiëren, waar het precies onder valt. Dat is het uitgangspunt als het gaat over de ontwikkeling van de Hergerborch. Het tweede belangrijke uitgangspunt. De heer Xhemaili heeft een vraag m.b.t. de sociale huurwoningen. Maakt het aantal parkeerplaatsen ook uit m.b.t. de vraag hoeveel sociale huurwoningen er gaan komen tijdens de realisatie? Wethouder Arends legt uit, dat als er 80 appartementen toegevoegd worden, dan zit er een verhoogd parkeeraantal op. Eén van de uitgangspunten is, dat het op het terrein bij Hergerborch moet plaats vinden. Voor 60 is er minder parkeerterrein nodig dan bij 80 appartementen. Dat is op het terrein van Hergerborch en dus niet in de drie varianten die voor liggen m.b.t. parkeren bij het winkelgebied. Het tweede belangrijke uitgangspunt betreft het parkeren. Dat is het toevoegen. Daar is veel over gesproken. Met elkaar is geconstateerd, dat wordt ook door de insprekers geconstateerd, dat er nu een tekort is en dat het echt nodig is, ook voor het halter, meer evenwicht, dat er een toevoeging is van het aantal parkeerplekken. Het uitgangspunt ligt vanavond voor. Wat het college minimaal nodig acht zijn 110 parkeerplekken. Ze hoort bij vrijwel alle sprekers vanavond dat dat omarmd wordt. Men wil niet lager dan de eerste variant. Ze neemt daarin mee, dat de commissie dat ondersteunt. De heer Jumelet begrijpt, dat zij hiermee variant a uit sluit. Dus de nota van uitgangspunten gaat feitelijk over variant b en c, want de wethouder zei zojuist letterlijk, dat variant a niet het aantal benodigde parkeerplaatsen zal realiseren. Feitelijk wordt er dus gesproken over variant b en c. Dat klopt? Wethouder Arends geeft aan, dat de voorkeursvariant van het college variant 3 is, vanwege de meest hoge mate van kwaliteit wat daarmee toegevoegd wordt aan het winkelcentrum. Het is aan de raad m.b.t. het aantal parkeerplekken. Ze hoort van iedereen de erkenning en de conclusie, dat het huidige parkeren op dit moment te weinig is. Wat minimaal nodig is voor een toekomstbestendig gebied, om het haltermodel in evenwicht te houden, dan moeten er minimaal 110 parkeerplekken toegevoegd worden. Dan gaat het over variant 2 en 3. Vanavond is uitgebreid aandacht gegeven aan een extra variant. Het college vindt dat ook wel een goede variant om in het vervolg mee te nemen, om dat te onderzoeken en wat daar de voor- en nadelen van zijn, om daar ook met de raad en de stakeholders over in gesprek te gaan en om het uiteindelijk voor te leggen. Mogelijk zou dat ook nog een goede variant kunnen zijn. Wel moet het minimaal 110 parkeerplekken toevoegen. Het derde punt is de verkeersafwikkeling. Juist voor dit gebied heeft het college aangegeven, dat het niet alleen over de herontwikkeling van de Hergerborch gaat, ook niet alleen over het toevoegen van parkeren, maar juist ook om een goede verkeersafwikkeling. In de huidige situatie vindt iedereen het niet veilig. In- en uitritten van parkeerplekken, het fietsen, het vrachtverkeer voor toeleveranciers van de winkels, maar ook bezoekers. Alles door elkaar heen, juist omdat het te klein is. Het voorstel is het verleggen van de Molenwerfstraat en gebruik maken van het Berkelsedijkje, het laatste deel van het Berkelsedijkje, richting de rotonde van Berkelse Poort. Vanavond is gevraagd: moet niet de hele Berkelsedijk doorgetrokken worden? Moet het niet in één keer goed gedaan worden? De commissie heeft hier veelvuldig met elkaar over gesproken en hierover uitingen gedaan. Het is ook onderzocht in de variantenstudie, want stel, dat het toch gedaan wordt, ook al weet men dat het niet de voorkeur heeft van deze raad. Maar het heeft ook een negatief effect. De heer Jumelet had zijn opmerking al willen maken toen de heer Blonk aan het woord was, maar nu begint ze er zelf over. Bij de vorige raad is er uitgebreid gesproken over de situatie, zoals die nu ontstaan is, met het aantal parkeerplaatsen et cetera. Nu ligt er een nieuw plan voor rondom dat gebied. Is de suggestie dan gerechtvaardigd, nu ook variant 4 onderzocht wordt, om dan eventueel de doortrekking van het Berkelsedijkje daarin te betrekken? Om daar nog eens goed naar te kijken ter voorkoming dat men over 3 of 4 jaar niet zit met de vraag of er een ander besluit genomen had moeten worden m.b.t. het Berkelsedijkje. Wordt het Berkelsedijkje nu niet te snel afgeserveerd? Is de suggestie vanuit de inspreker niet ook nog een onderzoek waard in relatie tot de variantenstudie, die de wethouder toch gaat doen? Wethouder Arends geeft aan, dat het doortrekken van het Berkelsedijkje is meegenomen in de verkeersstudie. Het effect bij het doortrekken van het Berkelsedijkje is dat er extra verkeersbewegingen zijn op de Molenwerfstraat en de Raadhuislaan. Het krijgt een aantrekkende werking. Er is een randweg en het is vooral belangrijk dat die randweg gebruikt wordt en dus niet het Berkelsedijkje, want het heeft echt een negatief effect. Tijdens de beeldvormende avond kon men het aantal verkeersbewegingen zien en deze variant komt daarin het beste naar voren, zodat er niet meer druk komt op de andere wegen richting centrum west. De bedoeling is echt, dat het eromheen gelegd wordt, dat heeft het beste effect

op minder verkeer, op andere wegen waar ook veel woningbouw is. Voor nu is dat goed onderzocht. Voor het college heeft dat zeker niet de voorkeur, zeker gezien de voorgeschiedenis, maar ook verkeerskundig. Volgens de berekeningen heeft dat een negatief effect. Wat nu voor ligt heeft een positief effect en dat is ook het uitgangspunt waar de raad zich over kan uitspreken. De wethouder loopt de vragen van de fracties na, om te kijken of ze alles goed heeft beantwoord. Nog niet allemaal, dus ze loopt ze even na. De bouwfase wordt terecht genoemd. Er wordt zorg geuit, door de stakeholders, maar ook door de commissie. Tijdens de bouwfase van de variant die uiteindelijk gekozen wordt: er zal gebouwd worden in dat gebied. Dan is het ongelooflijk belangrijk dat de bereikbaarheid van het centrum zover als mogelijk goed blijft, maar ook dat er voldoende parkeermogelijkheden zijn nabij die omgeving voor het winkelend publiek, maar ook voor mensen die gebruik maken van de supermarkten daar, Hoogvliet en Aldi. De tijdelijke blauwe zone is genoemd, om die tijdelijk te gebruiken. Dat vindt het college een goede suggestie, dus die neemt het college mee. En ook de suggestie, maar daar zal het college met 3B Wonen over in gesprek moeten, dat na de sloop het eerst gebruikt wordt als tijdelijke parkeervoorziening, dus dat er een alternatief is. Het college zal verder moeten nadenken over de bouwfase en dat zal met de verschillende stakeholders besproken moeten worden, hoe belangrijk het voor hun is, hoe het met elkaar georganiseerd wordt. Men weet: waar er gebouwd wordt, gebeurt er wat. Het is dan geen optimale situatie, want men wil juist naar een optimale situatie. Maar wel wat minimaal verantwoord is, dat wil het college bespreken en voorleggen als het gaat over de bouwfase. Over de bereikbaarheid. Dit wordt vooral gelezen als het verleggen van de weg, maar die andere zijn uiteraard heel belangrijk. Het fietsparkeren. Het college wil juist stimuleren dat mensen met de fiets naar het centrum komen. Bij Opperdepop stonden heel veel fietsen, dan weet haar collega wel wat de opdracht wordt voor fietsparkeren in dat gebied. Dat wil het college juist stimuleren. Dit wordt mee genomen in de vervolgplannen. De heer Duk vraagt of ze daarbij ook denkt aan bewaakte parkeerplaatsen voor fietsers. Of enkel nietjes? Wethouder Arends denkt nog helemaal nergens aan. Belangrijk is dat er nagedacht wordt over de vraag hoe fietsen naar het centrum aantrekkelijk wordt en om daar een goede voorziening voor te doen. Maar hoe in detail: dat is nog echt te vroeg. Terecht dat GL daar de aandacht voor vraagt, want het is belangrijk om mee te nemen, ook voor dat deel van het centrum. En natuurlijk ook de bereikbaarheid voor oudere mensen of wat minder valide mensen. Het college wil iedereen toegankelijk naar het centrum krijgen. Het is belangrijk dat iedereen daar ook kan komen. Gezegd is dat een parkeergarage mogelijk minder prettig is voor ouderen of minder validen. In Pijnacker is er een parkeergarage, die anders ingericht is, op een goede manier voor minder validen en voor ouderen. Het is zeker iets waar goed rekening mee gehouden moet worden. Berkel heeft ook een regiofunctie, veel mensen van buiten worden naar het centrum van Berkel getrokken. Daarin moet goed voorzien worden. De suggestie neemt het college mee in de volgende fase. De integrale aanpak. Opgemerkt wordt, dat het misschien wel fragmentarisch gedaan wordt. De plannen die voor liggen zijn juist integraal gedaan, als het gaat over het haltermodel. Als gekeken wordt naar de ontwikkeling in west, is het belangrijk om dat integraal te bekijken. Dat het evenwichtig gemaakt wordt aan de oostkant. De westkant is integraal mee genomen. Maar ook de verkeersbewegingen. In het voorstel is gekeken wat al die verkeersstromen doen, wat het effect daarvan is. De zorg kan de wethouder weg nemen, want het is echt integraal bekeken, juist door de ontwikkelingen in oost. De heer Jumelet heeft hierbij twee opmerkingen. Hij mist dat een beetje in de beschrijvende vorm in het raadsvoorstel, of in de toelichting. Ook mist hij de Terpstraat, waar vanavond over gesproken is. Dat had hij dan eigenlijk ook wel verwacht als onderdeel van het hele verkeersverhaal. Hij gelooft het direct, als de wethouder zegt het integraal bekeken te hebben, maar dat merkt hij weinig in het voorstel aan de raad. Dat vindt hij jammer, want daarmee is er het idee, dat het allemaal gefragmenteerd zou zijn. Wethouder Arends legt uit, dat dit de eerste keer is dat de raad hierover geïnformeerd wordt. Dit is ook de eerste stap. Het gaat echt over de uitgangspunten. De volgende fase is het meer verfijnen. Dan gaat het ook over de bouwfase en dan komt de vraag: wat betekent dat? Hoe wordt er aan alternatieven tussentijds aan goede oplossingen gewerkt? Meerderen doen dan de suggestie om dan ook te kijken naar de Terpsingel. Dat is belangrijk. Maar het is nog geen omvattend uitgewerkt plan. In de motie is gesteld, dat het vroegtijdig naar de raad moet. De raad stelt kaders. Wat nu voor ligt, gaat echt over de uitgangspunten. Daarna komt de volgende fase, die ook weer naar de raad komt. Het is echt de eerste fase, waarbij de raad zich kan uitspreken over de uitgangspunten. Dan de financiën. Tijdens de beeldvormende avond is daar een vraag over gesteld. Er zijn heel voorzichtig bedragen genoemd. Richtingen genoemd, van variant 1, 2 en 3. Het gaat echt over een heel grote investering, waar de raad uiteindelijk voor gaat kiezen m.b.t. de kosten, kwaliteit, toevoegen van parkeren, toevoegen van aantal sociaal, allesomvattend maakt dit het kostenplaatje wat dit met zich mee brengt. Inderdaad, variant 1 is veel goedkoper dan variant 3. Als er meer kwaliteit toegevoegd wordt, wordt de prijs hoger. Vanavond is een vierde variant genoemd. Dat moet echt verder met elkaar bekeken worden. Het gaat over miljoenen. Dat moet goed afgewogen, met al die belangen. Er moet voldoende draagvlak zijn. Dat is het volgende punt: participatie. Het is belangrijk dat er voldoende draagvlak is, juist voor de uitvoering van het plan Berkel centrum oost. De heer Jumelet begrijpt de zinsnede als het gaat om het geld. Hij kan dezelfde zinsnede ook hanteren: het gaat om miljoenen, forse bedragen. Kan de gemeente het dragen om een dure variant te kiezen? Diezelfde discussie heeft hij met

de wethouder betreffende 't Vierkantje gehad. Er kunnen allerlei varianten zijn, maar bij de afweging is geld ook een factor die mee gewogen moet worden. Dat geldt ook hier. Een euro kan maar één keer uitgegeven worden. Wethouder Arends zegt dat dit helemaal klopt. Als het college met de volgende fase komt en een verdere uitwerking heeft met meer zicht op de bedragen, dan mag de raad verwachten dat het advies wat het college geeft, of de bandbreedte die het college geeft, want de raad bepaalt hoeveel geld ze eraan kwijt wil, dat het past binnen de mogelijkheden. Of wat het vraagt. De wethouder kan hier nu nog niet in voorzien. De heer Xhemaili heeft een vraag m.b.t. variant 4. Gaat de wethouder die ook echt onderzoeken, met de financiële consequenties daarvan? Wethouder Arends gaf aan, dat die suggestie meerdere keren is genoemd. Ze vindt het een belangrijke, extra variant om dat te onderzoeken. Als het onderzocht wordt, moeten alle voor- en nadelen m.b.t. wat het doet in het gebied benoemd worden en het heeft natuurlijk ook een financieel effect. Dat wordt dan ook mee genomen. De heer Jumelet had nog een vraag gesteld over de financiering publiek / privaat geld. Wethouder Arends zegt dat dit klopt. Het maakt eigenlijk niet zo heel veel uit. Aan de westkant klopt het, dat de ontwikkelaar ook de parkeergarage draagt. Dat betekent dat er een lage kostprijs van de grondprijs komt. In een variant, die aan de oostkant is geweest, heeft de gemeente een hogere opbrengst van de grond gekregen als het gaat om de ontwikkeling van Hoogvliet. Rechtsom of linksom, of men krijgt meer grondprijs of een ander zou de parkeergarage kunnen doen. Men hoeft niet perse te denken: privaat of publiek. Het hangt ook af van de grondprijs. Dat zijn de inkomsten voor de gemeente. De heer Jumelet vraagt naar de relatie met de twee parkeergarages in Bergschenhoek. Wethouder Arends heeft het nu niet over Bergschenhoek. Ze weet dat dat daar is gedaan, maar ze kan dat nu even niet verbinden aan deze ontwikkeling. Hij had ook nog de vraag of er gesproken is met 3B Wonen. Ja, daar is veelvuldig mee gesproken in de voorbereiding. Zij staan positief tegenover deze ontwikkeling. De heer Xhemaili heeft nog een laatste nabrand. Hij heeft nog niets gehoord over het OV en de bereikbaarheid van het centrum. Dank u wel. Wethouder Arends is ingegaan op het fietsen. Opmerkingen over het openbaar vervoer heeft haar collega gehoord. Het zal mee genomen worden in de verdere ontwikkeling. Dat is echt een volgende fase. De bereikbaarheid naar het centrum moet heel goed zijn. Dan is één van de afwegingen het openbaar vervoer, maar ze kan hier nu nog niet op ingaan hoe dat er eventueel wel of niet uit komt te zien. Ze heeft redelijk alles beantwoord en anders komt het vast in de volgende ronde. De heer Duk had nog een voorstel m.b.t. overkapping met zonnepanelen. Daar heeft hij geen reactie op gekregen. Wethouder Arends zegt dat dit klopt. De hele duurzaamheidsparagraaf moet nog helemaal bekeken worden. De suggestie m.b.t. zonnepanelen, een ander wil misschien een groengebied, gaat mee genomen worden als suggestie. Ze eindigt hiermee deze ronde. Wellicht komen er meer vragen in de tweede ronde.

Tweede termijn

De heer Van As merkt op, dat de commissie een uitgebreide toelichting van de wethouder heeft gekregen. Daar kan de VVD uitstekend wat van vinden. Als het gedaan wordt, is het belangrijk om het in één keer goed te doen. Een hoge mate van kwaliteit is belangrijk. Er zijn nu echt te weinig parkeerplekken, maar daar is geen discussie over met elkaar. Iedereen kent de verkeerssituatie. De heer Duk vraagt of de VVD vindt dat 38 parkeerplaatsen € 2,5mln mogen kosten. De heer Van As denkt niet dat dat de vraag is die hier voor ligt. Het gaat over de uitgangspunten. Op het kostenplaatje komt hij nog. De verkeerssituatie is nu niet veilig. De financiële kaders worden ingekleed bij verdere besluitvorming. Dan gaat men daar verder op in. De VVD vindt dit hele mooie uitgangspunten, in de voorkeursvariant van het college. Het verleggen van de Molenwerfstraat en de aansluiting naar het Berkelsedijkje is een mooie stap naar bereikbaarheid, om het daar ook een stuk veiliger te maken. De wethouder vroeg nog om uit te spreken over de bandbreedte. Hij vindt het belangrijk te benadrukken dat de afspraken, die vast liggen in het coalitieakkoord, leidend zijn. De VVD is er voor om er een passend aantal woningen te realiseren. Dat kunnen er 60 of 80 zijn, maar het is aan het college om dat verder uit te werken. Verder is hij blij te horen, naar hij meent, een toezegging over de Terpstraat, over de blauwe zone. Hij hoort dat graag nog bevestigd. In de beantwoording komt bereikbaarheid OV, fietsparkeren, toegankelijkheid minder validen naar voren. De wethouder gaat daar op in. Hij zou dat graag een plekje zien hebben in de uitgangspunten. Om het iets concreter te maken en dat het ook ergens vast ligt. Dat was het, dank u wel.

De heer Van der Stelt bedankt de wethouder voor de beantwoording en toelichting. In de eerste termijn heeft hij al aangegeven hoe hij aankijkt tegen de uitgangspunten, de richting en het advies vanuit het college kan het CDA ondersteunen. Dat ziet het CDA ook graag nader uitgewerkt. Over het parkeren is hij ook duidelijk geweest in de eerste termijn, maar hij wil nog wel even aansluiten bij zijn buurman. Hij heeft geen toezegging gehoord, maar die zou hij wel graag willen horen. Hij hoorde iets van: aardige suggestie, dat nemen we mee. Dat vindt hij te vrijblijvend, gelet op de eerdere discussies hierover. Over de indringendheid van de parkeerproblematiek en dat hier op korte termijn iets aan gedaan moet worden, daar hoort hij nog graag iets over. In zijn eerste termijn is hij niet ingegaan op het Berkelsedijkje, maar daar is wel het nodige over geroepen. Hij realiseert zich heel goed, dat dat

onderdeel is van het mobiliteitsplan, maar hij zou graag nog even een update krijgen van waar het nu staat met het Berkelsedijkje, want hij is het eerlijk gezegd een klein beetje kwijt. Dank u wel.

De heer Jumelet is toch erg benieuwd wat de bouwhoogte gaat worden. De wethouder heeft daar een mening over, de CU heeft afscheid genomen van het coalitieakkoord op dat punt, dus het wordt spannend hoe hoog het gaat worden. Maar hij zal geen wig proberen te drijven in een goed huwelijk. Het gaat om de beantwoording m.b.t. de financiën. De kadernota wordt het voorjaar. Wellicht kan de wethouder de tijdslijn nog even schetsen als het gaat om de extra variant, de uitwerkingen en de financiën. Wanneer verwacht zij naar de raad te komen met het oog op de kadernota 2020? Hij denkt niet dat de raad graag 'ja of ja' mag zeggen, zonder dat er inhoudelijk de discussie geweest is over de financiën. Het antwoord van de wethouder m.b.t. publiek geld of privaat geld is op zich een legitieme uitleg, maar dan gaat het slechts over de investering en niet over de exploitatie. Die drukt bij andere parkeergarages gewoon op winkeliers en bewoners. De exploitatie van deze parkeergarage zal met publiek geld gefinancierd worden. Hij zou willen vragen of de wethouder verder uitleg wil geven, mag ook schriftelijk, en een toelichting m.b.t. hoe dat dan zit rondom de investering en exploitatie van de verschillende parkeergarages in Lansingerland, met name met het oog op de publieke financiering van investering en exploitatie van deze parkeergarage. Dat was het.

De heer Muis bedankt de wethouder voor de uitgebreide toelichting en beantwoording. Goed om te benadrukken, dat het gaat om de uitgangspunten en dat er nog zeker gesproken gaat worden over allerlei uitvoeringskwesties. D66 is het eens met de bandbreedte van 60 tot 80 sociale woningen. Goed om te horen dat er niet op voorhand een connectie is met de hoogte. Ook goed dat er een hoogte wordt gesteld, want het mag niet hoger zijn dan 15 meter. Blijft nog steeds de vraag hangen: past dit dan wel? Is het goed met de omgeving afgestemd, wat zij ervan vinden? De focus ligt nu heel erg op parkeren en andere zaken. Dan komt hij op een ander punt: participatie. De wethouder heeft toegezegd in gesprek te gaan over die vierde extra variant. Dat is heel goed, alleen gaat dat over pandeigenaren. Er zijn al gesprekken met 3B Wonen. Hij is ook wel benieuwd wanneer omwonenden, winkelend publiek in dit verhaal betrokken gaan worden en of er dan nog ruimte is om iets te vinden. Daar mag de wethouder straks op antwoorden of anders richting raad aangeven in het voorstel, hoe die participatie georganiseerd is. Dan nog over die extra variant. Wat D66 betreft, gaat het vooral over het parkeren. Het zou niet zo moeten zijn, dat een alternatief voor dat parkeren ten koste gaat van de hogere kwaliteit en veiligheid op maaiveld in het openbaar gebied. Het zou niet de voorkeur van D66 hebben om op die manier een hele nieuwe variant te gaan maken. De Terpstraat is genoemd, dat ondersteunt D66 ook. D66 gaat ervan uit, dat de raad de financiën te zien gaan krijgen en dat er een plan komt m.b.t. de bouwfase, hoe de winkels bereikbaar blijven en hoe mensen kunnen parkeren. Dank u wel.

De heer Blonk houdt het kort. De wethouder heeft het uitgebreid gehad over een extra variant, variant d. In de nota van uitgangspunten staan drie varianten: a, b en c. Daar zou een vierde variant bij moeten komen: d. Dat betekent parkeren onder Hergerborch en het huidige parkeerterrein optimaliseren. Dat moet dan onderzocht worden en die keuze moet later gemaakt worden, maar dan moet het wel toegevoegd worden aan de nota van uitgangspunten. De vraag is: voegt het college dat toe of moet er vanuit de raad geamendeerd worden op 3 oktober? Zijn tweede vraag: L3B vindt dat er geen verbinding moet komen tussen de Molenwerfstraat, Raadhuislaan, Laan van Rome. Die staat wel in de nota van uitgangspunten, bij verkeer en parkeren de tweede bullet. L3B vindt echt, dat die eruit moet. De wethouder is daar niet op ingegaan in de eerste termijn, maar misschien wil zij dat alsnog doen. L3B wil die terugvaloptie schrappen. Als de wethouder hem wil laten staan, zal hij er een amendement voor indienen. Dank u wel.

De heer Duk zegt dat GL uiteraard voor zoveel mogelijk sociale woningen kiest, maar dan wel kwalitatieve woningen, die passen binnen het dorpse karakter van het gebied. Parkeren bij deze woningen zou het liefst ondergronds onder de woningen plaats vinden, zodat het gebied tussen de woningen groen en leefbaar kan zijn, met speelmogelijkheden en plaats voor andere recreatie. Hierbij ziet GL een mooie combinatie met de vierde variant. Nogmaals: het uitgangspunt van GL is: meer parkeerplekken zijn nodig, maar niet tegen elke prijs. 38 parkeerplaatsen zijn geen € 2,5mln waard. De heer Muis zegt dat dit natuurlijk niet zo is. Het gaat niet alleen om die parkeerplaatsen, het gaat juist om die kwaliteitsverbetering. Dat wordt gerealiseerd door die parkeerplaatsen ergens anders te doen. Er wordt niet zoveel miljoen voor zoveel parkeerplaatsen betaald, het gaat erom dat het hele gebied kwalitatief goed wordt ingericht. Dat is hij het toch met hem eens, neemt hij aan? De heer Duk is het niet met hem eens, dat hier het gebied er zoveel beter door wordt, door de gehele parkeerplaats onder de grond te trekken. Het hangt ervan af hoe het gebied gebruikt gaat worden. Als er woningen gebouwd gaan worden, worden de kosten nog hoger. Niet zo heel ver hier vandaan zit al een recreatiegebied. Wat hem betreft, is het niet noodzakelijk. De heer Muis vraagt hoe druk de heer Duk denkt dat het wordt, als Wilderszijde is gebouwd en daar 2.400 woningen staan. De heer Duk denkt niet dat de druk afneemt door

op het maaiveld hier een grasveld te hebben liggen. Hij gaat door met zijn betoog. Het doortrekken van het Berkelsedijkje heeft ook voor GL te weinig voordelen. Nogmaals in de verdere uitwerking van de bereikbaarheid verwacht hij veel meer aandacht voor fietsers, openbaar vervoer en belbussen. Wees daar creatief in, wethouder.

De heer Xhemaili wil de wethouder bedanken voor haar antwoorden. Voor de PvdA zijn 2 of 3 dingen belangrijk. Dat zijn die 80 sociale huur- of koopwoningen, bereikbaarheid door zowel fietsers, voetgangers en minder validen en ook het OV. Al met al een goed alternatief. De PvdA kijkt uit naar het vervolg hiervan en hoe het zich gaat uitwerken in echt concrete plannen. Dank u wel.

Beantwoording college

Wethouder Arends zegt dat de heer Duk het al aangaf: hoe belangrijk is de bereikbaarheid? Het openbaar vervoer, creatieve ideeën als de belbus of anderszins, ja, het is echt een belangrijk onderwerp als het gaat over Berkel centrum oost, dus dat gaat meegenomen worden in de vervolgfase, om dat verder te onderzoeken. Dat komt dan uiteraard ook naar de raad. Nogmaals: het is het eerste uitgangspunt, wat nu naar de raad toe is gekomen. De heer Blonk merkte op, dat L3B het niet eens is met de terugvaloptie. Dat laat het college wel staan, omdat men nog niet zeker weet of de andere optie daadwerkelijk uitgevoerd kan worden. Dat heeft wel de voorkeur, maar als het er nu uit gehaald wordt, kan men er niet meer op terugkomen. De voorkeur van de wethouder is om het er wel in te laten. Mocht L3B overwegen om met een amendement te komen, dan moet L3B daar mee komen, maar weet dat het college dan niet kan terug vallen op iets. Dat zou niet goed zijn. De Terpstraat, de blauwe zone, door meerdere partijen genoemd. Vanuit de portefeuille m.b.t. dit project kan de wethouder alleen toezeggen om dit ten tijde van de bouwfase te onderzoeken, t.a.v. dit project. Als men dat structureel wil, dan heeft de raad met haar collega te maken. De wethouder kan hier dus geen toezeggingen doen, ook al wil ze dat misschien persoonlijk wel, maar ze weet niet of haar collega dan blij met haar is. Het is te onderzoeken of het een mogelijkheid is t.a.v. de bouwfase, om een blauwe zone te regelen voor de Terpstraat. De heer Duk merkt op, dat haar collega aanwezig is. Hem kan om een reactie gevraagd worden. Dat laat wethouder Arends straks aan hem over. Ze ziet hem nee knikken, dus dat gaat hem niet worden. Dat zal dan op een andere manier gedaan moeten worden. Ook de bereikbaarheid. Er is verschillende typologie van bereikbaarheid, ook voor de minder validen, dat het voor iedereen toegankelijk is. Dat ziet zij wel als onderdeel in de bereikbaarheid. Het Berkelsedijkje, wat is de stand van zaken? Binnenkort komt er een raadsbrief naar de raad met informatie hierover. Het is nu de ontwerpfase. Dan de financiën, of er een tijdslijn kan worden geschetst vooruitlopend op de kadernota, maart, april. Dat is de richting daarvoor. Hij wil uitleg en duiding hebben over de exploitatie, kosten van het parkeren en hoe dat geregeld wordt. Ja, daar moet natuurlijk een toelichting op komen in de uitwerking van de varianten, wat het doet t.a.v. de financiën. De heer Jumelet vindt niet dat dit later moet komen. Het moet voor de kadernota, want anders wordt er bij de kadernota iets besloten waarvan men niet weet wat het is. In die volgorde moet het. Het gaat hem niet zozeer om de varianten, het gaat hem om de privaat betaalde en geëxploiteerde parkeergarages en de nu voorgestelde publiek betaalde parkeergarage met exploitatie. Een toelichting m.b.t. het verschil qua kosten. De wethouder vertelde iets over grondprijs et cetera. Hij gelooft haar graag, maar hij wil toch graag een nadere toelichting, niet alleen op de investeringskosten, maar ook op de exploitatie. Wethouder Arends zegt dat dat in een volgende fase zal komen, die heeft ze nu niet paraat, dat komt in een verdere uitwerking. Ze heeft geen antwoord op een technische vraag. De heer Jumelet vindt het van belang in het kader van besluitvorming m.b.t. de nota van uitgangspunten of hij bereid is een parkeergarage te realiseren, die op een andere manier gefinancierd wordt dan tot nu toe gedaan is. Hij vindt een afweging voor de komende raad van belang. Het gaat hem niet om de details, maar wel om uitleg over het principe en hoe het zit in vergelijking met parkeergarages die in private sfeer gerealiseerd zijn. Wethouder Arends merkt op, dat het uitgangspunt is: ga verder met plus 110 parkeerplekken. Daar gaat het college verder op studeren. Dan komt in de volgende fase wat het dan betekent als gekozen wordt voor variant b en c en d. Wat betekent dat dan? Dan komt zijn voorstel ook naar voren. Nu wordt niet gevraagd om een keuze voor een parkeergarage. Gevraagd wordt: geeft u het college de opdracht om verdere uitwerking te doen met in ieder geval een toevoeging van minimaal 110 parkeerplekken erbij. In een volgende fase heeft de raad nog alle recht om besluitvorming te doen over financiën en hoe het er uiteindelijk uit ziet. De heer Jumelet wil interrumperen. De voorzitter denkt dat het antwoord helder is. Anders blijft het door gaan. Wethouder Arends hoorde de heer Muis de waarde van het draagvlak in het gebied noemen, de participatie. Er gaat iets gebeuren in hun omgeving. Ook voor het winkelpersoneel. Dan is het belangrijk, dat juist die omgeving goed mee genomen wordt en dat er een goed participatietraject is. Na 3 oktober. Als de raad het college de uitgangspunten heeft mee gegeven, dan is dat het moment om die fase in te gaan met betrokkenen en stakeholders. En de vraag of er een plan komt m.b.t. de bouwfase. Ja, er komt uiteraard een plan op. Het is een grote ontwikkeling afhankelijk van welke variant gekozen wordt en hoe groot het gaat worden, maar er moet uiteraard een goed plan liggen voor de bouwfase. Dank u wel. De heer Blonk vraagt hoe men omgaat met die extra

variant d. Het lijkt wethouder Arends goed als de raad die gaat amenderen. Zij gaat het niet redden voor het aanleveren voor de raadsvergadering. Het wordt breed gedragen, het is prima om dat te amenderen. De heer Blonk vindt dit terecht, want raadsleden hebben daar natuurlijk heel veel tijd voor.

De voorzitter heeft duidelijk een toezegging gehoord m.b.t. variant d. Het kan helaas niet opgenomen worden met een A4tje a, b, c en dan d. Ze hoort de heer Blonk melden dat hij met een amendement komt t.a.v. de Molenwerfstraat. Ze constateert, dat het voorstel als bespreekstuk behandeld kan worden in de raad. De heer Jumelet overweegt een motie of amendement m.b.t. de financiën. De voorzitter had dat al begrepen. Verder heeft ze een aantal toezeggingen gehoord t.a.v. de bouwfase, de Terpstraat tijdens de bouw. De heer Van der Stelt merkt op, dat die toezegging er dus niet kwam. De voorzitter had van de wethouder gehoord, dat zij zou bekijken of tijdens de bouw mogelijk is. Dat is een toezegging, onderzoeken. De heer Van der Stelt komt er in een motie nader op terug. Volgens mevrouw Verhoef was er ook nog een toezegging dat er naar de vierde variant onderzoek zou worden gedaan en ook naar de financiële consequenties. Volgens de voorzitter is er gezegd, dat de heer Blonk met een amendement zal komen t.a.v. de vierde variant. Het wordt dus meegenomen via het amendement. Mevrouw Verhoef wil dat er dan duidelijk bij staat dat het onderzocht wordt. De voorzitter merkt op, dat iedereen erbij is om op te merken of alles erin staat. De toezeggingen zijn gedaan. Het kan altijd nog na geluisterd worden op de band. Er is veel gezegd over fietsen, over bereikbaarheid, over parkeren, maar deze toezeggingen heeft ze sowieso gehoord. Het is geen hamerstuk, maar een bespreekstuk met moties en amendementen. Op 3 oktober een vervolg over dit item.

6.b Huisvestingsbeleid Arbeidsmigranten Lansingerland

De heer Meester is een tijdje terug met de heer Blonk wezen kijken bij zo'n bedrijf dat containerwoningen plaatste. Zij kregen de indruk dat dat tot een humane vorm van huisvesting leidt, dus daar staan ze heel positief tegenover. Tijdelijke huisvesting in containerwoningen op het terrein van de werkgever lijkt hen een goed idee. Ook grotere complexen van containerwoningen zijn misschien nuttig, maar daarbij maakt hij wel even de kanttekening dat het risico van gettovorming aanwezig is. De heer Kampinga denkt er wat luchtiger over dan hij, maar men kan beter voorkomen dan genezen in dit soort situaties. Hij zou daar toch van tevoren rekening mee houden. N.a.v. de notitie wil hij nog even een paar opmerkingen maken. L3B is het ermee eens dat kamergewijze bewoning in het binnengebied gaat verdwijnen. L3B heeft toch wat bezwaren tegen verruiming van de norm van 6 bewoners per huis in het buitengebied. L3B vindt dat 12m² per persoon toch wat weinig is als er gewoon en geslapen moet worden. Er zijn geldende regels voor en die zouden gewoon gehandhaafd moeten worden. Op het lijstje van op te stellen voorwaarden voor het verlenen van vergunningen zou L3B nog drie punten willen mee geven. L3B vindt dat de huurprijs in verhouding moet staan tot de kwaliteit van de geboden huisvesting en dat het niet klakkeloos op 25% van het loon wordt vastgesteld. L3B vindt dat gedwongen winkelnering niet mag worden toegestaan. Dus de situatie dat in een contract staat dat men in de ter beschikking gestelde woning moet gaan wonen. L3B vindt het ook wel van belang, dat erop toegezien wordt dat de Nederlandse sociale en arbeidswetgeving wordt nageleefd, bijvoorbeeld t.a.v. het minimumloon. Wat L3B niet wil, is dat er asociale situaties in Lansingerland voorkomen. Dan tot slot. Er wordt aangekondigd dat er een expert zal worden ingehuurd om die voorwaarden op te stellen. Aan de andere kant staat er in het voorstel dat het niets kost. Dat lijkt wat merkwaardig. Hij zou graag even van de wethouder willen weten hoe zij dat denkt te bekostigen. Dank u wel.

De heer Dieleman zegt dat de CU dit gisteren punt gisteren besproken heeft in de fractievergadering, zoals de andere fracties. Ze hebben best wel even geworsteld met hoe ze hier vanavond in zouden gaan zitten. Hij neemt de commissie en het college graag even mee in de afweging die gemaakt is. Eerst positief beginnend. Het is goed, dat hier een beleidskader op ontwikkeld wordt. In Lansingerland zijn er heel veel arbeidsmigranten. Zij vervullen een belangrijke economische functie in de gemeente. De CU is er blij mee, dat mensen dat werk hier willen doen. Maar er was geen beleid op, hoe arbeidsmigranten gehuisvest worden. Het is goed, dat dit beleidskader is ontwikkeld. Er staan ook goede punten in, zoals het gebruik maken van een huismeester bij die huisvesting. Wat is dan zijn takenpakket? Maar dat wordt vast verder uitgewerkt. Goede registratieafspraken in samenwerking met de uitzendbureaus, waarbij niet alle lasten bij de gemeente wordt neergelegd, maar er wordt ook verantwoordelijkheid bij werkgeversgroep neergelegd. Ook wordt ervoor gezorgd, dat arbeidsmigranten op de goede termijn worden ingeschreven in de basisregistratie, zodat mensen bepaalde rechten opbouwen. Dat vindt de CU goede punten uit dit voorstel. Bij het lezen waren er toch ook wel een paar vragen of kanttekeningen. Ze vonden het stuk namelijk wel wat economisch ingestoken. Dat is misschien niet helemaal het goede woord, maar de CU mist een beetje de aandacht voor de verschillende sociale aspecten van huisvesting, want ook huisvesting van arbeidsmigranten is het huisvesten van mensen die hier in Lansingerland wonen, werken en recreëren. Mensen die hier een groot deel van hun tijd doorbrengen en op een sociaal en maatschappelijk verantwoorde manier moeten worden gehuisvest. Er is een keurmerk met wat erg minimale afspraken, het is wettelijk verplicht om aan bepaalde keurmerken te voldoen. Dus vastleggen

dat de gemeente aan een keurmerk voldoet, dat is nog niet ambitieus genoeg. Het gaat erom dat er goed wordt omgegaan met de sociale afstand tot de plekken waar sociale activiteiten plaats vinden, dat er sportfaciliteiten in de buurt zijn, dat mensen gelegenheid hebben om buiten te zijn en niet alleen maar ergens binnen in het glastuinbouwgebied. Of binnenkort bij de vestiging van Zalando op het oude veilingterrein. Dat er aandacht is voor aspecten als gezondheid, wat nog helemaal niet terug kwam in het beleidskader. Die miste de CU nog een beetje. Het voorkomen van uitbuiting, wat toch echt wel voor komt bij arbeidsmigranten. De heer Meester refereerde er ook al aan. Het gaat er ook om, dat de Nederlandse sociale wetgeving gehandhaafd wordt hier in de gemeente. Dat waren een paar aandachtspunten. Daarnaast vroeg de fractie zich af waarom er niet met arbeidsmigranten zelf gesproken was bij het opstellen van dit huisvestingsbeleid. Dat vonden ze in ieder geval niet terug in de stukken. Ook misten ze een aantal ketenpartijen waarmee gesproken had kunnen worden, zoals vakbonden, belangenorganisaties voor arbeidsmigranten en bijvoorbeeld de katholieke kerk. Zeker in Bleiswijk waar veel Polen in het tuinbouwgebied werken; zij sluiten zich voor een groot deel aan bij de katholieke kerk. Er worden ook Poolse diensten georganiseerd. De pastor was ook aanwezig bij de beeldvormingsavond, die hierover is georganiseerd. Het zou een goede ketenpartner zijn om hier verder bij te betrekken. Alles afwegende denkt de CU dat hier een beleidsstuk ligt wat de CU kan steunen, met de zojuist gemaakte kanttekeningen. Maar, zoals hij aan het begin van zijn bijdrage al aangaf, het is een goede eerste stap om hier beleid te ontwikkelen op huisvesting van arbeidsmigranten. Er komt nog een ontwikkelkader. Voordat de CU helemaal definitief steun uit spreekt, wil hij van de wethouder horen welke punten zij mee zal nemen in het verdere uitwerken van het ontwikkelkader van die verschillende punten, die hij zojuist genoemd heeft. Daarom is het van belang, dat verschillende wethouders hier naar kijken, want het is deels huisvesting, maar deels ook sociale zaken, het is handhaving. Echt een punt wat multidisciplinair door verschillende collegeleden moet worden bekeken. Tot slot een laatste vraag: de CU is benieuwd wanneer dit beleid geëvalueerd gaat worden. De meeste beleidsnota's die vast gesteld worden hebben een einddatum. Die miste de CU hier bij, dus de CU vroeg zich af wanneer het evaluatiemoment komt. Dank u wel.

Mevrouw Citterbartová vindt het ontzettend goed dat er snel gewerkt is aan deze nota. Voor het zomerreces was er een beeldvorming waaruit duidelijk is gebleken hoe groot de behoefte is en dat er in de gemeente best initiatieven zijn om aan de behoefte te voldoen. Die behoefte, zoals het genoemd is in de nota, aan bedden wordt geschat tussen de 700 en 1.400 plaatsen. In die zin is het volgens GL wel een gemis, dat deze nota alleen maar ingaat op de behoefte aan wonen voor de arbeidsmigranten in de glastuinbouw, want er zijn ook arbeidsmigranten die in andere sectoren werken. Zoals aangekondigd komt er ook een hele grote dienstverlener zich vestigen, waarmee de behoefte waarschijnlijk veel hoger zal worden. Ze wil eigenlijk van de wethouder weten of ze enig zicht heeft op de ontwikkeling van de behoefte aan huisvesting ook buiten de glastuinbouw. Van de 5 geïnventariseerde mogelijkheden voor huisvesting kiest het college er drie uit, die uitgewerkt gaan worden. Twee opties vallen af, één daarvan is de kamergewijze bewoning in de bebouwde kom. Dat begrijpt ze t.a.v. hoe het geformuleerd is in de nota, maar ze vindt het wel iets waar op een ander moment bij stil gestaan kan worden, omdat het misschien mogelijkheden biedt voor andere groepen, zoals jongeren, die op die manier in de kernen zouden willen wonen. Ze begrijpt, dat het een onderwerp is voor wellicht de woonvisie en niet beleid voor huisvesting voor arbeidsmigranten, maar het is wel iets waar naar gekeken moet worden. De opties die over blijven hebben één ding gemeen en dat is dat ze leiden tot huisvesting buiten de dorpen. Dus op afstand van voorzieningen. Dit kan leiden tot zaken als sociale afzondering en misschien ook andere dingen die terecht als problematisch worden ervaren. De oplossing die het college daarvoor biedt, is versterking van handhaving. Er wordt op gestudeerd, er wordt een onderzoek gepleegd, er wordt gehint op uitbreiding van formatie. Dat moet men nog wel zien. Het college kent zich m.b.t. huisvesting van arbeidsmigranten een faciliterende rol toe. Daar is GL het op zich mee eens, dat is op zich wel terecht, maar wat GL betreft moet het wel een stevige rol zijn, die van een toezichthouder, die ervoor zorgt dat misstanden als uitbuiting van arbeidsmigranten en misbruik van hun positie in deze gemeente niet zal voorkomen. Uit de nota blijkt nog niet hoe de gemeente dat gaat bereiken. Misschien kan de wethouder daar iets over vertellen. Welke rol ziet het college voor de gemeente als het gaat om het voorkomen van misstanden, zoals uitbuiting door koppeling van werk en wonen, borgstelling bij verhuur et cetera? Dat zijn zaken die ook in de pers, niet zo lang geleden, zijn besproken. Als laatste een vraag over de procedure, wat een beetje aansluit bij de vraag van de CU: welke rol heeft de gemeenteraad bij het uitwerken van het beleidskader? Nog één, die ze bijna is vergeten. In het raadsvoorstel wordt gesproken over een pilot binnenkort. Dan is nog niet alles helemaal uitgewerkt. Mag ze ervan uitgaan dat aan de uitgangspunten, die nu worden geformuleerd, wordt vast gehouden bij de uitwerking van de pilot? Dank u wel.

Mevrouw Verhoef is blij, dat er nu tijd en moeite is geïnvesteerd om een duidelijke visie te maken om het huisvesten van arbeidsmigranten in de eigen gemeente goed vorm te kunnen geven. Daarmee wordt verantwoordelijkheid genomen voor goede woonomstandigheden en, wat de Pvda betreft, ook voor goede

werkomstandigheden. De CU noemde al belangrijke punten zoals gezondheid en het voorkomen van uitbuiting. Dat zijn ook o.a. punten die de PvdA in juli heeft genoemd in de raadvragen rond de komst van distributiecentrum Zalando, waar het heel goed mogelijk is dat daar arbeidsmigranten een baan zullen vinden. De PvdA vindt het belangrijk dat deze werknemers, die een grote betekenis hebben voor de glastuinbouw, maar eventueel ook voor andere sectoren, goed gehuisvest zijn en dat ook hun eigen perspectief op wat kwalitatief goed is, wat veilig is, goed wordt meegewogen. De PvdA vond de beeldvormende avond informatief, constructief. Er ontbraken helaas de arbeidsmigranten zelf. De pastor uit Bleiswijk kon wel enigszins hun positie schetsen en hen in die zin vertegenwoordigen, maar het was toch jammer dat zij niet meer gehoord zijn. De PvdA hoopt dan ook echt, dat in het traject wat nog volgt ook hun inbreng, hun perspectief, goed wordt meegewogen. De nota is helder en het onderliggende afsprakenkader, de uitgangsprincipes, vindt de PvdA logisch. De PvdA kan zich in grote lijnen vinden in de weging van de sterktes en zwaktes van de verschillende huisvestingsvarianten. Maar, ook al gezegd door o.a. GL, vindt de PvdA dat er veel nadruk ligt op handhaving en het managen van overlast. De PvdA zou veel meer nadruk willen leggen op bijvoorbeeld de relatie van de arbeidsmigrant, die daar komt te wonen en te werken, met de huisbaas, de werkgever, soms is dat één partij, en de arbeidsomstandigheden. Hier vroeg de PvdA in de raadvragen nadrukkelijk naar. Wat de PvdA betreft, moet er vanuit de gemeente ook echt een sturende, een toezichthoudende rol worden genomen. Daar had mevrouw Citterbartová het ook al over. GL had hier een vraag over en die vond de PvdA een heel goede. Die laatste variant, daar wil ze wel even op terug komen, want dat gaat over het bouwen van grootschalige woonunits op gemeentegrond of op grond van ontwikkelaars. Dat kan soms ook gaan om permanente bouw, vrij hoog. Die laatste variant wordt misschien wel heel reëel als men nagaat dat het distributiecentrum van Zalando zich hier gaat vestigen. Als men ervan uit gaat, dat daar ongeveer 1.500 mensen komen werken en laat men aannemen dat de helft daarvan arbeidsmigrant zal zijn en dat is niet onaannemelijk, want dat is ook te zien bij andere distributiecentra in den lande, dan spreekt men ineens over een verdubbeling van de behoefte. Nou ja, niet verdubbeling, maar een derde meer, als die 750 opgeteld wordt bij die 700-1.400 waar nu de schatting op ligt. De voorzitter merkt op, dat ze over de 3 minuten heen is. Mevrouw Verhoef zal dan tot haar slotvraag komen. Het verbaast haar, en dat blijkt uit de beantwoording, dat er op dit punt nog geen contact of overleg is geweest met Zalando. Vraag aan de wethouder: gaat ze nu echt snel bespreken met Zalando of zij arbeidsmigranten gaan vestigen? Wat daarbij dan de behoefte is aan wonen of aan bouwen, zodat ook hun wensen en zorgen mee kunnen worden genomen in die nota. Dank u wel.

De heer Kampinga wil het hebben over huisvesting van arbeidsmigranten. De gemeente gaat iets doen, wat nog eigenlijk nauwelijks gebeurt. Ze wonen overal, in Rotterdam en overal. Zij komen elke dag in busjes hier naar toe. Alle sociale aspecten worden erbij gehaald. Hij vindt, eerlijk gezegd, dat als men dit voor elkaar krijgt, dat is al heel mooi, dat er woningruimte komt voor arbeidsmigranten. Fatsoenlijk, netjes, veilig enzovoorts. Nu zijn verhaaltjes. Het komt goed uit, dat de wethouder zowel over economie als wonen en ruimtelijke ordening gaat. De VVD denkt er daarom op te mogen vertrouwen dat ze concrete toezeggingen kan doen m.b.t. voorstellen van de VVD. Het eerste voorstel. De arbeidsmarkt kent in allerlei sectoren forse tekorten. Arbeidsmigranten vullen veel functies. Wie nog het beeld heeft, dat arbeidsmigranten in Nederland alleen tomaten en aardbeien komen plukken, die moet nodig wakker worden. Naast de glastuinbouw is ook in de distributie, de bouw, de agro-industrie de inzet van arbeidsmigranten hard nodig. Goede huisvesting is steeds meer een voorwaarde om goed gekwalificeerde mensen te kunnen aantrekken en voor het bedrijf te behouden. De VVD in Lansingerland stelt daarom voor om nu al rekening te houden met de mogelijke uitbreiding tot alle arbeidsmigranten, dus zeker ook op de in de distributie werkzame personen in Lansingerland. Als deze sectoren aankloppen, dat moeten ze nog gaan doen, bij de gemeente om huisvesting van hun arbeidsmigranten, dan zal het nu vast gestelde beleid dit vergemakkelijken, toch? Graag een toezegging. Ten tweede. Aansluitend op het eerste voorstel pleit de VVD er voor zo nodig ook mee te werken aan huisvestingslocaties buiten het glastuinbouwgebied voor arbeidsmigranten uit sectoren als distributie. Graag een toezegging of in elk geval een reactie. Mevrouw Verhoef vraagt aan welke gebieden hij denkt. Buiten het glastuinbouwgebied, in de kernen of op een andere plek? De heer Kampinga kijkt bijna uit het raam hier. Er zijn genoeg gebieden, die al tig jaar leeg staan en die de komende 5 jaar ook nog niet vol zijn. Flexwoningen zijn snel gebouwd, kunnen zo nodig verplaatst worden en zijn aanzienlijk minder duur dan reguliere woningen. Met de krapte op de woningmarkt kan het ook voor andere doelgroepen uitkomst bieden. Te denken valt aan Lansingerlandse jongeren, maar wellicht ook statushouders. De heer Dieleman heeft dan wel een vraag aan de VVD. In het stuk wat voor ligt gaat het over arbeidsmigranten en zij hoeven hier niet te integreren. Zij werken hier een aantal jaar en gaan dan weer weg, een paar weken of maanden. Bij statushouders is dat heel anders. Zij moeten integreren in de samenleving. Vindt de VVD dan ook wonen in dit soort huisvesting een goede manier, waarbij ze niet in normale woningen wonen, midden in de dorpen? De heer Kampinga denkt aan Hergerborch, wat gesloopt gaat worden, waar nu nog heel wat statushouders in zitten. Ook weet hij niet beter dan dat een niet onaanzienlijk deel statushouders uiteindelijk naar hun land kunnen terug keren, en dat bedoelt hij heel positief. Integreren

voor eeuwig; ze moeten wel goed gehuisvest zijn, maar het is niet meer automatisch zo dat statushouders hier blijven. Dat mag, maar het hoeft niet. De heer Dieleman vraagt of de VVD zegt, dat statushouders niet perse hoeven te integreren in de Lansingerlandse samenleving. Dat lijkt hem een nieuw VVD standpunt. De heer Kampinga heeft het over niet permanent. Waarom moet men mensen gelijk in een huis zetten wat 50 jaar staat? Terwijl er wellicht andere mogelijkheden zijn. Hij heeft begrepen van mensen die er verstand van hebben, dat het elders ook al plaats vindt. Het gaat heel goed samen: arbeidsmigranten en statushouders. Het kan heel goed samen gaan. Misschien stimuleert het ook wel om bij Zalando extra te gaan werken, maar dat mag hij natuurlijk niet zeggen. Hij zegt altijd maar zo: de beste uitkering is een baan. Dat vindt een ander natuurlijk niet. Het voorstel van de VVD is daarom om bij de aanpak van de krapte op de woningmarkt ook flexwoningen mee te nemen. Graag een toezegging, dat dit wordt meegenomen bij de nieuwe woonvisie of al eerder, wat de VVD betreft. Samenvattend stelt de VVD voor: flexwoningen zijn desgewenst ook voor de distributiesector mogelijk, flexwoningen zijn niet perse aan het glastuinbouwgebied gebonden, met flexwoningen de woningmarktkrapte voor andere doelgroepen. Mevrouw Verhoef is toch wel benieuwd. Hij hoort de VVD zeggen: flexwoningen op Wilderszijde. En dan? Over 5 jaar of over 3 jaar worden ze weg gehaald als er gebouwd gaat worden en dan kan iedereen weer opzouten en elders weer een plekje gaan zoeken. De heer Kampinga citeert een groot econoom: in the long run we are all dead. Er kan van alles bij gehaald worden en termijnen, maar als men nu voor een aantal jaar een oplossing heeft, dan is men in elk geval een aantal jaar verder, zodat die mensen niet met 12 mensen in een portiekwoning in Rotterdam hoeven te wonen. Dat vindt hij sociaal.

De heer Van Harn zegt dat het CDA het een goede zaak vindt, dat er na de succesvolle beeldvorming van 29 mei deze beleidsnota nu voor ligt ter bespreking. Iedere werkdag rijden vele honderden auto's Lansingerland in en uit met arbeidsmigranten, die in Lansingerland werken, maar buiten Lansingerland hun huisvesting hebben. Het CDA is het er van harte mee eens, dat huisvesting dichtbij de werkplek heel belangrijk is. Niet alleen voor de glastuinbouw, maar ook voor de vele andere bedrijven binnen Lansingerland. Daar had de VVD het ook al over. Wanneer er niets gebeurt, zal dit een grote bedreiging worden m.b.t. inzet van personeel voor deze bedrijven in Lansingerland. Wat opvalt in deze nota, is dat er voornamelijk gesproken wordt over de glastuinbouw. Alsof het probleem alleen die bedrijven aan zou gaan. De VVD heeft hier al een schriftelijke vraag over gesteld, maar omdat het antwoord niet helder was de volgende vraag: Geldt het beleid, wat hier behandeld wordt ook voor sectoren en bedrijven anders dan de glastuinbouw? Er wordt gesproken over de start van een veelbelovende pilot: huisvesting 140 arbeidsmigranten aan de Violierenweg. Er wordt weinig over gezegd in het voorliggende stuk, daarom de volgende vragen aan de wethouder. Aan welke eisen en wet- en regelgeving moet deze pilot voldoen? Voor hoeveel jaren wordt er een vergunning verleend? Waarom is er gekozen voor een pilot van 140 bedden, terwijl er tijdens de beeldvormende avond werd geadviseerd om met een pilot van 60 bedden te beginnen? Komt er een huismeester op dit pilotproject? De heer Meester heeft een punt van orde. Het debat hoort niet te gaan over technische vragen en dat is hier wel het geval. Laat de commissie het over het beleid hebben. De heer Van Harn zou graag van de wethouder horen, hierop ingaand, hoe deze pilot ingevuld gaat worden. Daar leest hij namelijk niets over. Met betrekking tot handhaving: er is sprake van dat het gemeentelijke team bouwen en milieu periodieke controles uitvoert bij alle geregistreerde panden. Er staat dat bovenvermelde inspanningen uitbreiding vraagt van de formatie toezichthouders. En er wordt een krediet aangevraagd. Vraag aan de wethouder om de noodzaak van deze uitbreiding en het aan te vragen krediet verder toe te lichten. Dan een vraag over de kamergewijze bewoning in het buitengebied. Hier wordt aangegeven om een aantal personen per woning niet te limiteren, maar te koppelen aan minimaal 12m2 vloeroppervlakte per persoon. Hij hoopt, dat hier sprake is van een verschrijving en dat hier bedoeld wordt: woonoppervlakte, zoals dat in de woningbouwsector van toepassing is. Graag hoort hij een bevestiging van de wethouder. Onder het hoofdstuk beleidskeuzes is er sprake van woonunits, woonaccommodatie op kleine schaal op percelen van glastuinbouwers en woonunits, woonaccommodatie op grote schaal. Waar moet hij aan denken bij deze laatste categorie? Wat verstaat men onder 'op grote schaal'? De heer Dieleman wil toch aansluiten bij de opmerking van de heer Meester. Wil men proberen het debat beleidsmatig te houden? Hij wil het CDA graag in overweging geven om dit soort vragen voortaan schriftelijk af te doen, want dat komt het tempo van het debat enorm ten goede. De heer Van Harn heeft nog de volgende vraag. Het pilotproject wordt eind 2020 geëvalueerd, maar het ontwikkelkader wordt in de tweede helft van 2019 opgesteld. Hoe denkt de wethouder het resultaat van die pilot te verwerken in deze beleidsnota? Dank u wel.

De heer Alsemgeest heeft de nota huisvestingsbeleid arbeidsmigranten Lansingerland voor zich liggen. Toen hij dat las, sprong zijn oud-tuindershart wel een beetje op natuurlijk. Waarom is dit jaren geleden al niet boven tafel gebracht? Dan is het nu wel goed om te horen, dat het nu in volle vaart aangevlogen gaat worden, omdat het zo urgent is. Het is ook leuk om te horen, dat eigenlijk iedere fractie wel iets toe te voegen heeft aan dit verhaal in alle soorten aspecten. In eerste instantie vond hij het ook erg op de ondernemer gericht. Hij kwam er weinig in tegen wat het met de Poolse, Bulgaarse of Roemeense

migrant te maken heeft. Hij kan het zich heel goed voorstellen als iemand van 's morgens 6 tot 's avonds 6 in de tuinbouw gewerkt heeft, om het maar even op de tuinbouw kort te sluiten, en men moet dan nog 1,5 uur in de file staan richting Rotterdam, dan is dat geen pretje. Wie hier in Lansingerland had gewoond, had al lekker onder de douche gestaan en gegeten. Dat is natuurlijk wel wat anders. Wat de heer Dieleman ter tafel bracht is natuurlijk best belangrijk. Dat moet de wethouder ook goed mee nemen. Als men deze mensen hier in de gemeente wil huisvesten, dan staat de gemeente ook voor een aantal andere taken, zoals aanmelden bij de gemeente, een huisarts, voor als mensen hier langer wonen. Nu zijn die niet heel dik gezaaid binnen de gemeente en ze zitten over het algemeen erg vol, dus misschien moet daar van tevoren aan gedacht worden. Hij heeft de opties bekeken. Hij vond het erg goed dat een aantal huisvestingsopties verruimd gaat worden. En dat er faciliterend opgetreden gaat worden bij de laatste optie om meer mogelijkheden te geven aan samenwerkende partijen, die wat groters op willen zetten. Dat is heel belangrijk. Mevrouw Verhoef had het over 50% of 60% arbeidsmigranten bij Zalando. Hij denkt dat 90 eerst komt en die wonen niet hier, dus die komen allemaal al van buitenaf. Om dat te kort sluiten, moet men gewoon groter denken dan men nu doet. Er komt een paar keer naar boven: handhaving. Nog zo'n belangrijk punt waar de wethouder heel veel aandacht aan moet besteden. Niet dat het nou bij die arbeidsmigranten meer mis loopt dan bij de rest van de bevolking van deze gemeente, want hij weet uit betrouwbare bron, dat er heel goed gezorgd wordt voor de arbeidsmigranten. Zeker door de werkgevers in de tuinbouw. Maar er zijn altijd excessen en daar moet men heel goed voor oppassen, want dat mag in deze gemeente gewoon niet voor komen. Dus daar moet men op handhaven. Bij de regelgeving over binnengemeentelijke huizen wordt al oogluikend toegestaan dat er meer mensen in wonen dan zou mogen, dan denkt hij: hier zou meer gehandhaafd moeten worden. De voorzitter vraagt of hij zijn betoog wil beëindigen. Hij is al over de 3 minuten. De heer Alsemgeest zal sneller moeten praten. Hij wijst erop, dat er ook nog iets zou moeten zijn als een concurrentiepositie. Zelf heeft hij een zoon in Zoetermeer, die in Bergschenhoek werkt. Hij gaat echt nooit meer terug naar Lansingerland, want hij vindt het heerlijk om in Zoetermeer in de stad te wonen en voor een andere prijs dan hier, want hier kan dat niet voor dat geld. Migranten hebben dat ook. Het lijkt een hele goede zaak om in het verdere verloop van het verhaal dat pastoor Bladowski uit Bleiswijk betrokken wordt bij het verhaal. Hij kan de mensen hier naartoe trekken om met die arbeiders te praten. Dank u wel.

De heer Van der Stad begint met iets uit het nieuws van de afgelopen tijd. Centraal Bureau voor Statistiek heeft beschreven dat 50.000 werknemers uit ander EU landen nodig zijn om vacatures in Nederland te vervullen. In sectoren als de bouw, logistiek en agrarische sector dreigen grote personeelstekorten. Lansingerland is een tuinbouwgemeente en heeft daarnaast diverse ontwikkelingen in en om zich heen in de logistiek. Tijdens de beeldvormende avond heeft de tuinbouwsector duidelijk gemaakt, dat continuïteit in inzetbaarheid van arbeidsmigranten versterkt moet worden en dat de woon/werk afstand voor arbeidsmigranten steeds zwaarwegender wordt in de keuze om ergens te gaan werken. Ofwel: er moet meer huisvesting binnen Lansingerland mogelijk gemaakt worden. D66 is blij dat bij de werving van arbeidsmigranten meer aandacht komt voor het aanbod van huisvesting. Het huisvestingsplan arbeidsmigranten ligt voor, dat in samenspraak met diverse partijen waaronder de sector is opgesteld. Het beleidsplan wordt vergezeld van een uitvoeringsplan waarin huisvestingskeuzes voor deze gemeente worden voorgesteld. Voor D66 staat voorop, dat de huisvesting geen overlast geeft, omdat arbeidsmigranten, die vaak tijdelijk werk verrichten, in huurhuizen terecht komen waardoor mensen op de wachtlijst staan. De beschikbaarheid van sociale en starterswoningen staat immers al voldoende onder druk. D66 is van mening, dat het voorliggende plan en voorgestelde keuzes daarin voorziet. Door geen kamergewijze bewoning te faciliteren, maar door in te zetten op het faciliteren van buitenstedelijke huisvesting en transformeren van kantoorpanden en de plaatsing van tijdelijke woonunits. D66 gaat ervan uit, dat de kwaliteit van die woningtoevoegingen van behoorlijk niveau zullen zijn en arbeidsmigranten een vrije keuze hebben. Onder het kopje burgerparticipatie heeft D66 nog wel een vraag. Vanaf welk moment mogen belanghebbenden mee participeren? Of zijn de beslissingen al genomen wanneer men met hen in contact treedt?

Beantwoording college

Wethouder Arends merkt op, dat het vanavond gaat over huisvesting van arbeidsmigranten. Er is een hele mooie beeldvormende avond geweest, waarbij allerlei stakeholders aanwezig waren om de raad te voorzien van belangrijke informatie, want het gaat inderdaad om een belangrijke sector, het glastuinbouwgebied. Ze komt zo terug op andere sectoren. De beeldvormende avond heeft informatie gegeven vanuit al die verschillende perspectieven. Nu ligt er een beleidskader voor, in die zin een afsprakenkader, wat nog verder uitgewerkt gaat worden in een ontwikkelkader, wat in het vierde kwartaal naar de raad toe komt om daar over te beslissen. De raad gaat daar over en krijgt dat ook. Maar ze hoort vanavond ook veel zorgen en extra aandachtspunten. Daar is ze blij mee, want het is een start, het gaat voor het eerst over huisvesting arbeidsmigranten en de noodzaak hoort ze bij allen. De

commissie merkt op: er is al zo lang een tuinbouwgebied, mooi dat men het er nu over heeft, om dat als gemeente te gaan faciliteren. In de stukken is te lezen, dat er verschillende rollen zijn. De gemeente stelt voor om vooral een faciliterende rol hier in te nemen. Ook terechte zorgen, die hier geschetst worden, want die zijn er ook. In andere gemeenten zijn veel debatten hier over geweest, want het hangt en staat ook met dat de politiek er achter staat, hiervoor echt wil kiezen, voor deze sector, voor huisvesting van arbeidsmigranten. Maar ook goede afspraken met elkaar maakt over: waar past het goed, welke locatie is er geschikt voor, wat betekent dat voor de omgeving, wat betekent dat t.a.v. geen excessen. Dat zijn allemaal belangrijke zaken, waarin samen met stakeholders, detacheerders, tuinbouwbedrijven en ook met de arbeidsmigranten zelf, want zij hebben een eigen verantwoordelijkheid in gedrag, het goed gedaan wordt met elkaar. En dat het goed gefaciliteerd wordt, maar iedereen heeft zijn eigen rol en verantwoordelijkheid. Veelvuldig werd gezegd: er zijn ook andere sectoren. Zalando werd genoemd. Er is een A12 corridor, de logistieke hotspots, waar veel werkgelegenheid toegevoegd gaat worden. Het is ingegeven vanuit de noodzaak vanuit het glastuinbouwgebied. Zij geven echt aan: we hebben het echt nodig, we willen hoogwaardige kwaliteit van woningen, want daarmee wordt arbeidspotentieel getrokken juist naar dit gebied. Arbeidsmigranten kiezen dan niet voor een ander gebied. Juist voor de sector om op innovatief niveau op nummer 1 te blijven staan, is huisvesting daar ongelooflijk belangrijk in. Het afsprakenkader en straks het ontwikkelkader kunnen toegepast worden op vragen en initiatieven vanuit een andere sector. Dan kan ze het zich zomaar voorstellen, dat de logistieke sector ook een soort vraag gaat neerleggen. De heer Van Harn vraagt of zij dan voor zich ziet, dat er straks een beleidskader komt voor de glastuinbouw en een ander kader voor de andere sectoren. Wethouder Arends zegt: nee. In de nota huisvesting arbeidsmigranten komt een ontwikkelkader. Welke eisen worden nou gesteld aan de kwaliteit, aan de normen en aan de locatie? Dat zijn de randvoorwaarden die geregeld worden. Het is belangrijk dat de commissie zegt: wij vinden dit en dit heel erg belangrijk in de randvoorwaarden. De CU gaf aan: ik mis iets als het gaat over gezondheid en de sociale aspecten daarin. En het leefgebied, wat zijn daarbij belangrijke voorwaarden? Andere sectoren worden hierbij dus niet uitgesloten, maar het is wel ingegeven door de glastuinbouw, omdat daar al langdurig gewerkt wordt met arbeidsmigranten. De heer Kampinga begrijpt hieruit dat zij bevestigt wat hij noemt als 'vergemakkelijken', een synoniem voor faciliteren. Dit beleid, wat nu voor ligt, vergemakkelijkt het ook als een ander aan de deur klopt. Ja, toch? Ja, dank u wel. Mevrouw Verhoef merkt op, dat de wethouder er toch op kan anticiperen, dat Zalando straks arbeidsmigranten nodig heeft. Als er dan al allerlei sectoren, waaronder de tuinbouwsector, betrokken is bij avonden, zodat zij hun punt duidelijk hebben kunnen maken, waarom belt de wethouder Zalando dan niet even op, om ervoor te zorgen dat het ook fit voor hun purpose is? Wethouder Arends geeft aan, dat Zalando in een eerdere fase heeft aangegeven wat een belangrijke waarde was om hier te landen. Zij hebben gekeken naar de maximale reisafstand woon/werk verkeer, wat mensen willen dragen. Zij hebben gemeten dat er 8.000.000 arbeidspotentieel aanwezig is in het gebied waar zij landen. Hun werving en selectie zullen zij gaan doen uit het arbeidspotentieel wat aanwezig is. Dat neemt niet weg, dat zij op een gegeven moment met een vraag komen, dat zij ook iets met arbeidsmigranten willen, maar vooralsnog heeft de gemeente die vraag niet binnen gekregen. De bouw is nog aan de gang. Daarna gaat Zalando nog 1,5 jaar in het gebouw het hele systeem inrichten en daarna de hele selectie. Vooralsnog is het echt te vroeg om een beeld te hebben van een percentage van arbeidsmigranten wat daar komt te werken. De wethouder hoort vooral, dat er draagvlak is voor de scenario's die geschetst worden in het buitengebied, iets grootschaliger en vooral ook in de kernen, het verdrukken van de woningen in de kernen voor anderen die dat nodig hebben. Daar is wel draagvlak voor. Als het aantal mensen in een woning verruimd wordt, dan wordt natuurlijk wel de wetgeving aangehouden. 12m2 woonoppervlak, daar moeten mensen zich wel aan houden. Dat heeft ook te maken met de parkeernormen, die daar dan ook bij horen. De heer Van Harn hoort de wethouder het nu gelukkig woonoppervlak noemen. In het stuk wordt gesproken over vloeroppervlak en dat is niet hetzelfde. De heer Dieleman wil een ordevoorstel doen. Het is inmiddels 23.00 uur geweest. Er zijn nog gigantisch veel agendapunten te gaan, waar mensen nog voor op de tribune zitten. Mag hij voorstellen dat de interrupties tot een absoluut minimum beperkt worden, zodat het vergadertempo even omhoog gegooid kan worden? De voorzitter merkt op, dat een goed verstaander een half woord nodig heeft. Dat is belangrijk, want ze zit ook naar de klok te kijken en er zijn nog een paar dingen. Wethouder Arends heeft nog een vraag gekregen over de expert, hoe die bekostigd gaat worden. Die wordt bekostigd uit de woononderzoeken, die de gemeente al heeft, dus daar zijn middelen voor. Het is ook echt een woonvraag, om daar uit te putten. De misstanden en de excessen, dat wil men natuurlijk niet met elkaar. Dus handhaving is belangrijk, juist om te hanteren, maar ook om te stimuleren dat er goed gedrag getoond wordt, juist door detacheerders en juist door werkgevers. Daarin wil men ook geen uitbuiting. Daar is de sector zelf heel belangrijk voor, want ze willen personeel die bij hun blijven en dat ze niet uitgebuit worden. Natuurlijk moeten de detacheerders zich ook houden aan de cao-normen, de wetgeving in Nederland. Er worden convenanten met elkaar gemaakt, zodat er kwalitatief goede huisvesting komt met maximaal 25% aan huurkosten, daar moeten zij zich ook gewoon aan houden. De voorzitter vraagt of de wethouder kort in kan gaan op het financiële gedeelte. Wethouder Arends heeft

net genoemd dat de expert gehaald wordt uit de woononderzoeken. De voorzitter bedoelt het handhaven. Wethouder Arends merkt op, dat dat met elkaar gezien moet worden. Dat kan ze nu nog niet voorzien, want dat hangt van de hoeveelheid af, hoeveel initiatieven de gemeente krijgt. Er is nu een initiatief van een ondernemer met 6 collega's, dat wil de gemeente nu als pilot. Met elkaar wordt gekeken wat nodig is om kwalitatief goede huisvesting te realiseren. Als er straks veel initiatieven komen, dan vraagt dat ook meer handhaving. Het is de vraag vanuit de markt, die naar de gemeente toe komt, waar aan getoetst wordt het afsprakenkader, het ontwikkelkader, de locatie, de omgeving. Het kan zijn dat iemand zegt: prima dat hier arbeidsmigranten gehuisvest worden, maar als het naast iemands deur is, dan doet het mogelijk iets anders dan wanneer het in het andere dorp is. Bij de locatie moet vooral de omgeving mee genomen worden, zodat er voldoende draagvlak is voor die locatie in die omgeving. Er werd nog gevraagd naar een evaluatie. Het idee is om dat na een jaar of twee te doen, maar dat hangt af van het moment waarop men start. Het ontwikkelkader wordt gemaakt, dan gaat het lopen, dan moet men ervaring op doen om dat goed te kunnen evalueren en om dan ook weer verscherping aan te brengen voor het beleid om verbeteringen teweeg te brengen. Gevraagd werd naar de arbeidsmigranten zelf. Dat is natuurlijk de meest belangrijke persoon, want die wordt gehuisvest. Van werkgever en van detacheerders weet de gemeente wat zij heel erg belangrijk vinden. Dat moet natuurlijk meegenomen worden. Er zijn meer wensen en de pastor heeft er ook al iets over gezegd, dat is een belangrijke stakeholder in het vervolgtraject. Natuurlijk komen ook de wensen van arbeidsmigranten aan de orde, want anders gaat niemand er wonen of het huren. De verhuurder wil natuurlijk dat er wel een arbeidsmigrant komt te wonen. Het moet wel voldoen aan de eisen en de eisen worden steeds hoger, ook voor arbeidsmigranten. Gesteld werd ook, dat flexwoonunits eigenlijk voor iedereen kunnen. Ja, dat zou zomaar voor iedereen kunnen. Het is nu echt ingegeven voor arbeidsmigranten, daar gaat het vanavond over. Het eerste kwartaal 2020 wordt er met elkaar gesproken over de woonvisie. Dan gaat het over de typologie van woningen, diversiteit voor verschillende doelgroepen. Daarbij wordt ook gekeken of flexibele woonunits een antwoord is hierop of niet. Vooralsnog wordt het hier niet bij betrokken, want dit gaat echt over arbeidsmigranten, in de tuinbouwsector dan wel breder in andere sectoren. De huisarts: altijd heel belangrijk. Mensen hebben een huisarts nodig. Het is goed om dat mee te nemen in het convenant en de afspraken, ook met huurmeesters en werkgevers, hoe dat goed gedaan wordt. De mensen werken nu hier, maar wonen elders, dus zij maken gebruik van andere huisartsen. Het hangt ervan af hoeveel initiatieven er komen, hoeveel mensen in een faciliterende rol huisvesting geboden worden en wat dat vraagt aan ondersteuning door huisartsen. Dat is wel een goed punt om mee te nemen. Ook het punt van de CU, om ook het sociale aspect erin mee te nemen. Zij willen ook recreëren. Wie de hele dag gewerkt heeft in kassen, waar de temperatuur heel hoog is, die wil ook even recreëren. Ze kunnen ook naar Rottemeren, Groenzoom, maar ook op de locatie zelf. Het zou mooi zijn als daar speelelementen zijn, zoals een pingpongtafel, waar dan ook behoefte aan is. De klok? Ze heeft genoeg gepraat. Dank u wel.

Tweede termijn

De heer Meester heeft van de wethouder begrepen, dat de raad nog een uitwerking krijgt. Dat zal hij in ieder geval toetsen op de punten die hij genoemd heeft, dat die erin voor komen. Het woord uitbuiting is een paar keer gevallen. Zijn punten hadden daar ook iets mee te maken. De wethouder leek te suggereren dat het in het belang van de werkgevers is om die uitbuiting achterwege te laten, maar er komen teveel berichten over uitbuiting in dit soort situaties dan dat hij er veel fiducia in heeft. Hij denkt dat het toch goed is om daarop te sturen. Dank u wel.

De heer Dieleman houdt het heel kort. De CU zal het voorstel gaan steunen in de raad, dus het kan daar een hamerstuk zijn. De wethouder heeft aangegeven een aantal punten verder te gaan meenemen en dat als waardevolle suggesties te zien. Daar zal de CU het ontwikkelkader dan ook op gaan toetsen. De wethouder heeft het woord toezegging niet gebruikt, maar zo beschouwt hij het wel. De CU verwacht dat de punten netjes mee genomen worden en zullen het daar dan ook op toetsen tegen die tijd.

Mevrouw Citterbartová sluit zich helemaal aan bij wat de heer Meester zei. Ze vond het ook enigszins een naïeve voorstelling van zaken dat de werkgevers alleen maar altijd het beste voor hun werknemer willen, want daartegen spreken heel veel nieuwsitems, die de revue gepasseerd hebben. Dus inderdaad, daar moet de wethouder wel op letten. Ze wil graag van de gelegenheid gebruik maken. Zojuist heeft ze een uitnodiging gekregen voor een tentoonstelling 'wie is de Pool', een tentoonstelling over arbeidsmigrantenvrouwen. Deze begint 4 oktober in het winkelcentrum De Tuinen in Naaldwijk. Op 4 oktober zullen ook veel arbeidsmigranten aanwezig zijn. Als er behoefte aan is, kan er met hen gesproken worden.

Mevrouw Verhoef wil in ieder geval nog aan de wethouder mee geven, dat het voor de PvdA belangrijk is dat het niet alleen blijft bij een faciliterende rol van de gemeente, maar waar mogelijk pakt de

gemeente ook een rol om haar verantwoordelijkheid te nemen om ervoor te zorgen dat zaken als uitbuiting en het zorgen voor een leefbaarheid en een sociale leefomgeving echt gewaarborgd worden. Dat is heel belangrijk voor de PvdA.

De heer Kampinga zegt dat het even ging over het Duitse bedrijf, wat dit weekend met een positief artikel in het NRC stond, maar er zijn veel meer bedrijven en distributiecentra. Hello Fresh, Picnic. Op Oudeland zijn ze ook met enorme schoendozen bezig. De vraag buiten de glastuinbouw om is er ook nu al. Dat hangt niet allemaal om Zalando. Dank u wel.

De heer Van Harn zou een appel willen doen aan de wethouder om toch gebruik te maken van de kennis, die al bestaat m.b.t. dit onderwerp binnen de glastuinbouw in het Oostland als in het Westland. Dat Lansingerland niet zelf het wiel hoeft uit te vinden, want anderen zijn al aardig voor geweest. Hij wil toch graag bevestigd zien, dat woonoppervlak bedoeld wordt i.p.v. vloeroppervlak.

De heer Alsemgeest kan het voorstel prima steunen. Wel moet hem één ding van het hart. Hij hoort meerdere fracties spreken over uitbuiting. Naar zijn beste eer en geweten, hij is zelf tuinbouwondernemer geweest, jarenlang. Daarbij moest hij aan certificaten voldoen om aan een grootwinkelbedrijf als Aldi en Lidl te mogen leveren. Daarbij wordt zelfs gevraagd, dat men erop moet toezien dat de kinderen van het personeel netjes naar school gaan en dergelijke. Als het dan over uitbuiting gaat: dat komt hier ongeveer niet meer voor. Hij hoort het nu drie, vier keer. Natuurlijk, er is altijd wel ergens een exces, maar niet in deze mate.

Wethouder Arends wil wel snel lopen, maar op deze hakken gaat dat wat moeilijk. Maar als ze haar sportschoenen aantrekt, dan komt ze er niet boven uit. Uitbuiting. Ja, dat is natuurlijk een zorg. Hier werd al op gereageerd, maar het is natuurlijk wel een punt. Het is belangrijk dat de gemeente zich erop inspannt om zich er verder in te verdiepen en om daar ook afspraken over te maken, in het ontwikkelkader dan wel in het convenant. Ook ten aanzien van die leefbaarheid. De wensen van arbeidsmigranten, daar heeft ze al wel een redelijk beeld van, maar de suggestie van mevrouw Citterbartová lijkt de wethouder echt goed, om daar juist gebruik van te gaan maken. Dan de ervaringen van Oostland en Westland. Met Oostland is al ambtelijk overleg, daar zijn besprekingen mee, maar Lansingerland is echt koploper als het gaat over tuinbouwgebied Oostland. Een meneer van het Westland is hier aanwezig, hij is heel nauw betrokken. Hij is Westlands programma manager. Juist de ervaring uit het Westland wordt mee genomen, om juist te leren van wat niet lekker loopt, hoe dat hier op een goede manier gedaan kan worden. De leer van Westland wordt juist mee genomen. Dank u wel.

De voorzitter constateert, dat het voorstel als hamerstuk behandeld kan worden in de raad.

6.c Vaststelling bestemmingsplan "Hordijk-locatie"

De voorzitter stelt voor om de agendapunten 6c en 6d onder één noemer te behandelen. De inbreng van de heer Persoon is gehoord.

De heer Van der Stad zegt dat in de commissie vooruitlopend op dit bestemmingsplan de grenscorrectie voor de Hordijklocatie besproken is. Dit was vanuit de behoefte van toekomstige bewoners voor een goede dienstverlening. Vandaag het bestemmingsplan waar D66 mee in kan stemmen. Met dit plan wordt de gewezen brandgevaarlijke en overlast veroorzakende bedrijfslocatie Hordijk immers omgevormd naar woningbouw. Woningen die passend zijn bij het cultuurhistorische lint en haar omgeving. Het plan voorziet in het behouden blijven van het gebouw van de Wijnstokgemeente en voorziet in een gevarieerd aanbod koop en huur, waaronder 25 sociale huurappartementen. Qua duurzaamheid is D66 blij dat de woningen gasloos en met een EPC van nul of max 0,2 worden gerealiseerd. Qua verkeersstroming heeft D66 nog wel een vraag. Tussen de Wildersekade en de Rodenrijseweg ontstaat door middel van dit plan een extra verbindingsweg. Goed dat hier aandacht voor is, maar hoe ziet men de verkeersstroom bij realisatie van Wilderszijde of de aanleg van de A13/A16 in relatie tot dit plan? Is hier al over nagedacht?

De heer Van As zegt dat het uitgangspunt van de VVD is, dat het een mooie toevoeging is op het woningaanbod, een mooie ontwikkeling in dit stukje Berkel. De VVD beoordeelt dit plan als positief en kan als hamerstuk behandeld worden.

De heer Van Harn spreekt namens het CDA waardering uit naar het college over de ontwikkeling en de totstandkoming van deze locatie. Speciaal ook m.b.t. de grenscorrectie met Rotterdam. Het betreft hier een bouwplan van maximaal 117 woningen, waarvan 30% sociale woningbouw. Er is een groot tekort aan woningen in Lansingerland en dan is het goed te constateren, dat dergelijke braak liggende terreinen in het lint op deze wijze worden ingevuld en ingekleurd. Het CDA ziet dan ook vooralsnog geen beletsel t.a.v. de vaststelling van dit voorliggende bestemmingsplan. Dank u wel.

De heer Alsemgeest zal het kort houden om de snelheid erin te houden. WIJ is zeer positief over het project. Hij heeft wel een vraag aan de wethouder, want dit begreep hij niet helemaal. Waarom niet eerst een grenscorrectie en daarna een bestemmingsplan? Nu zit deze gemeente en Rotterdam met een bestemmingsplan. En voortbordurend op spreker m.b.t. Wildersekade: hoe kan geborgd worden, dat die weg straks breed genoeg is? Het is natuurlijk geen ontsluitingsweg, het is gewoon een weg waar woningen aan liggen en dat noemt men dan anders. Het moet wel op voldoende breedte zijn.

De heer Meester is het eens met het voorstel. Hij heeft nog twee opmerkingen hier bij. L3B is tevreden over het feit dat hier het beleid wordt toegepast, dat bij inbreidingslocaties gestreefd wordt naar verbetering van het percentage sociale huur. Bij Hergerborch gebeurt dat ook. Het tweede punt betreft de ontsluiting, waar net ook al aan gerefereerd werd. Er is een zienswijze gepresenteerd en daarop is de reactie, dat bepaalde afspraken gewoon na gekomen zullen worden, alleen dat is niet nader gespecificeerd. Hij begrijpt dat er best enige onzekerheid is bij de inspreker. Hij vindt het van belang, dat er op gelet wordt, dat die ontsluiting goed gaat. Hij wil ook nog even iets zeggen over de toon waarop bepaalde dingen gezegd worden. Hier in de hal is er de mooie empathische tekst: kan ik iets voor u doen? Dan leest hij in de nota over de zienswijzen: de afsluiting van de Bergschenhoekseweg ligt buiten de gemeente Lansingerland, wij zijn hier dan ook niet het bevoegd gezag. Dat vindt hij toch niet helemaal de juiste toon. Dat zou anders kunnen. Hij zou het voor de hand vinden liggen, dat er over het verkeer in de buurt van de gemeentegrens met de buurgemeente overlegd wordt en dat er ook gelet wordt op belangen van inwoners over de grens. Op dat laatste punt zou hij wel even een reactie van de wethouder willen hebben. Dank u wel.

De heer Dieleman zegt dat de CU beide voorstellen van harte kan ondersteunen. Mooie ontwikkeling. Fijn, dat op de plek die al een tijd braak ligt, nu ook echt weer ontwikkeling gaat plaats vinden, met een goed bestemmingsplan en goede welstandscriteria. Die kan de CU van harte volgen. De heer Persoon plaatste er nog een kanttekening bij m.b.t. de ontsluiting. Zelf was hij ook een beetje bang, dat er een hoop kritiek zou komen op het bestemmingsplan, maar dat was niet het geval. De heer Persoon kan het ook goed volgen. Hij ziet hem knikken op de tribune, dus dat is fijn. Hij neemt aan, dat de wethouder zich gaat inspannen, dat de ontsluiting netjes geregeld gaat worden, zodat de Wildersekade ook weer vanaf die kant netjes ontsloten is, want het is inderdaad een situatie waarover de afgelopen 5 jaar met enige regelmaat over gesproken is. Het is fijn, dat het nu op deze manier geregeld kan gaan worden. Dank u wel.

Mevrouw Citterbartová houdt het heel kort. GL heeft geen bezwaar tegen dit raadsvoorstel. Het raadsvoorstel mag door, wat GL betreft. Een toevoeging nog op de ontsluitingskwestie: misschien kan de wethouder de commissie informeren of er gesprekken op dit moment plaats vinden met de gemeente Rotterdam over de ontsluiting, zoals aangekaart door inspreker.

De heer Xhemaili zegt dat de PvdA dit plan van harte kan steunen. Er komen 120 woningen, waarvan 20% sociaal en 10% voor starters. Dat is prima. Wel heeft hij nog een paar verhelderende vragen. Er komen dus heel wat huizen bij op deze locatie. Hoe zit het met OV-bereikbaarheid na de realisatie? Is dat voldoende gedekt? Of moet men 30 minuten lopen naar een bushalte, maak niet uit welke dat is, of metro. Is er ook rekening gehouden met de eventueel toekomstige vertramming van het ZoRo-tracé? En hoe dat met geluidsoverlast is mee genomen.

Wethouder Arends vond de vraagstelling ongelooflijk snel gaan. Ze snapt dat er haast is, maar ze kon het bijna niet bij schrijven, dus ze hoopt dat ze alle vragen gaat beantwoorden. Mocht dat niet zo zijn, stel de vragen opnieuw in de tweede termijn, want ze wil de commissie wel voorzien van alle antwoorden. Een vraag van D66, inzake de verkeersstroom, of ook de A16 en Wilderszijde daarin mee genomen zijn. Ja, dat is wel mee genomen in het plan Hordijk en wat daar voor nodig is. Het betreft natuurlijk een alternatieve weg door het gebied om een goede doorgang te krijgen van de Hordijklocatie naar de Rodenrijseweg. Er werd gevraagd: waarom niet eerst de grenscorrectie en dan dit plan. Dat was organisatorisch niet mogelijk. Men wilde versnelling, daar werd om gevraagd, snel naar woningbouw, en dit is parallel gaan lopen. Rotterdam is eerder geconnect. In november krijgt de raad dat. Dan wordt het in Rotterdam gedaan en hier ook. Op 28 november is de raadsbehandeling daarover. Is de weg breed genoeg? Dat komt in het inrichtingsplan, het gaat nu over het bestemmingsplan. Er wordt gekeken naar het type weg, dat het breed genoeg is. 5,5 of 6 meter, dat komt verder aan bod in het inrichtingsplan. L3B gaf de zorg aan, of er voldoende sociaal is. Naast sociaal komen er ook nog 10% starterswoningen. Dus echt betaalbare woningen. Dat is het kader met maximaal 120 woningen, daarvan gaat men nu uit. Er werd iets gezegd over de toonzetting. Dat vindt de wethouder wel begrijpelijk, ze is het daar eigenlijk wel mee eens. Ze gaat daar naar kijken, ook naar de zienswijze, hoe daar op gereageerd wordt, om dat enigszins aan te passen. Het is wel een terechte opmerking, die hierover gegeven wordt. De OV. Kent

men de locatie Hordijk? Kent men het station Rodenrijs? Beter kan men het niet treffen. Als het gaat om: hoe dicht bij OV? Rodenrijs is schitterend. Ze gelooft niet dat er nog een extra metro naar Bonfut wordt gelegd, wel wil men Rodenrijs doortrekken naar het prachtige station Lansingerland Zoetermeer. Mogelijk zet de RET daar een extra halte neer, maar er echt een heel goede OV verbinding bij die locatie. De heer Xhemaili heeft een korte, verhelderende vraag. Hoe gaat het er uit zien als Wilderszijde is vol gebouwd en het noordpuntje van Hordijk ook wordt bebouwd? De voorzitter vindt dit niet ter zake doende. Wethouder Arends had nog een vraag mevrouw Citterbartová over bereikbaarheid op de Wildersekade. Dat is echt portefeuille verkeer. Het bestemmingsplan rust op de ontwikkeling van Hordijk, daar komt ook een doorstroom, dus een positief effect, maar het hele gebied rondom de Wildersekade valt echt in de portefeuille verkeer. Dat heeft geen invloed op dit bestemmingsplan. Als hier vragen over zijn, als men er een verbetering in wil, dan moet dat als besprekingspunt op een ander moment bij de portefeuillehouder ingebracht worden. Mevrouw Citterbartová hoopte eigenlijk dat de wethouder kort kon ingaan op het pijnpunt van de verbinding tussen twee wegen, die op het territoire van de andere gemeente zit. De verbinding, waarover in de nota van zienswijze wordt gezegd dat de gemeente daar niets aan kan doen, omdat het op het gebied van Rotterdam ligt. Ze kan zich niet voorstellen dat de wethouder niet weet hoe de stand van zaken is. Dat zou ze eigenlijk graag willen weten. Wethouder Arends weet niet tot in detail wat de stand van zaken is. Ze weet wel dat er gesprekken over zijn. Als gekeken wordt naar het bestemmingsplan wat voor ligt, dan heeft dat een verbetering. Ze heeft onvoldoende detailkennis de commissie er goed in te voorzien. Ze heeft op zich alle vragen doorlopen, maar ze vergeet nog een belangrijk punt. Door de fractie van GL, de heer Duk, is ze geattendeerd. Hij was heel alert, want hij zei: er staat iets in de duurzaamheidsparagraaf en dat klopt niet, mevrouw Arends. Hij heeft daar gelijk in. Heel opmerkelijk. Het gaat over de energieneutraliteit of de klimaatneutraliteit, CO2-neutraliteit. Dit wordt aangepast voor de raadsvergadering. Toets dat nog, maar ze gaat het verzorgen. De heer Xhemaili had nog een vraag over het ZoRo-tracé, wat in de toekomst gebouwd gaat worden, of dat nog effect heeft. Wethouder Arends zegt dat het mogelijk zo zal zijn, maar de wijk wordt nu gebouwd, wat belangrijk is voor Lansingerland. Uiteraard moet er dan rekening gehouden worden met een woonwijk, die daar is. Dank u wel.

De voorzitter constateert, dat het voorstel als hamerstuk behandeld kan worden in de raad.

6.d Vaststelling welstandscriteria "Hordijk-locatie"

Dit agendapunt is behandeld bij agendapunt 6c. De voorzitter constateert, dat het voorstel als hamerstuk behandeld kan worden in de raad.

6.e Reparatie bestemming Noordersingel 127a in bestemmingsplan Groenzoom

De heer Muis zegt dat het een formaliteit lijkt op basis van de uitspraak van de Raad van State. Het roept wel de vraag op tot wanneer het bedrijf er nog mag zitten. De inspreker gehoord hebbende, vraagt D66 zich ook af hoe de wethouder actief stuurt op het vlot trekken van die onderhandelingen. Waarom is er inderdaad niet gekozen voor mediation? Hoe gaat men dit oplossen? Dat is in het kort zijn vraag.

De heer Van As sluit zich aan bij de spreker van D66. Hij heeft ook gehoord wat de heer Van der Voort heeft ingebracht. De VVD maakt zich ook wel zorgen over dat proces. Dit lijkt inderdaad een formaliteit. Vooral zijn punt, dat de onderhandelingen niet vlot gaan van de zijde van de gemeente, het verhaal van de heer Van der Voort, daar wil de VVD wel graag een reactie op krijgen. Dank u wel.

De heer Van Harn sluit zich aan bij de vorige sprekers. Dank u wel.

De heer Jumelet merkt op, dat het formeel juridisch allemaal appeltje eitje lijkt, om het maar even populair te zeggen. Het resultaat, gezien de inspraak, is toch niet het gewenste punt, waar men wil komen. Hij zou bijna de woorden van de heer Meester herhalen: wat kan ik voor u doen. De tekst die in deze hal staat. Het coalitieakkoord zegt dan: Lansingerland doet het. Laat men het dan ook eens doen. Laat men dit snel oplossen. De heer Van der Voort heeft in zijn laatste woorden opening gegeven. Verplaatsen zou helemaal niet ingewikkeld zijn, maar dan moet men er wel met elkaar uit komen. Hij hoopt van de wethouder te horen dat inderdaad de houding vanuit het college is: we willen er ook uit komen. Het bedrijf heeft, lezende het stuk van de Raad van State, heeft ook wel een aantal rechten opgebouwd. Kom op gemeente, laat men hier actief proberen er uit te komen, zodat de firma Van der Voort op een andere plek het bedrijf kan voort zetten op een normale manier, want uiteindelijk zijn daar ook mensen in dien en laat de gemeente zich daar ook hard voor maken. Hij is dus erg benieuwd wat de wethouder aangeeft.

De heer Blonk is al heel lang bezig, hij heeft ook vaak gesproken, met de gebroeders Van der Voort. Hij heeft dit samen gedaan met de heer Machielse van de VVD. Het probleem wat er ligt, is niet zozeer een ruimtelijke ordeningsprobleem, maar meer een financieel probleem ten gevolge van milieuwetgeving.

Hoe men het wendt of keert, dat kost het bedrijf geld, hoe vervelend dat ook is. Aan de andere kant moet de gemeente zich houden aan de regelgeving. Hoe dat bij elkaar komt: dat lukt niet helemaal. Dat is de inspanning die er is, dat is een inspanning van twee kanten. In die zin hoopt hij, dat er nog een finaal gesprek kan zijn, mogelijk met iemand anders er nog bij, om nog één keer te proberen om eruit te komen. Dat is in feite waar de schoen wringt. Dank u wel.

Toen de heer Dieleman dit bestemmingsplan aan het voorbereiden was met de bestuurlijke lus, dacht hij dat het gewoon een hamerstuk zou worden, want dat is namelijk gewoon wat de gemeente moet doen van de Raad van State. Dat is ook gewoon nog steeds zo. Het voorstel gaat de CU gewoon steunen. Naar aanleiding van de inspraak van de heer Van der Voort sluit hij zich aan bij de vorige sprekers. Het is goed om er nog een keertje goed naar te gaan kijken als college. Ook de CU is er langs geweest, de vorige keer toen dit bestemmingsplan op de agenda stond. Er werd toen over gesproken. De CU heeft aangegeven, dat de CU heel goed snapt dat de plek, waar ze nu zitten, vroeger een ideale plek was, maar met alle ontwikkelingen die daar hebben plaats gevonden tot de Groenzoom als natuur- en recreatiegebied is het inmiddels niet meer de goede plek. Men is echt op zoek naar waar een goede plek in de gemeente is, waar Van der Voort weer een nieuwe locatie kan vinden. Dat komt ook terug in de inspraaktekst van de heer Van der Voort. Hij hoort graag van de wethouder hoe het nu loopt en wanneer dit dossier een keer afgerond kan zijn en dat de gemeente daar een plek heeft wat meer past in de omgeving en de heren Van der Voort gewoon weer een mooie plek hebben, waar ze hun bedrijfsvoering kunnen voort zetten. Dat is een oplossing waar iedereen met elkaar naar op zoek is. Dank u wel.

De heer Xhemaili sluit zich aan bij voorgaande sprekers. Hij is benieuwd naar de reactie van de wethouder, waarom een mediator niet is aangenomen of waarom ze daar niet mee in zee gaan. Hij wil de wethouder ertoe brengen om een constructieve dialoog aan te gaan met de pandeigenaren om te kijken hoe de gemeente en de pandeigenaren eruit kunnen komen om een gezamenlijk win-win te creëren, voor zowel het gebied als de onderneming er een positief resultaat uit halen. Dank u wel.

Wethouder Arends spreekt allereerst haar dank uit voor alle aandachtspunten, die de commissie heeft mee gegeven. Het gaat met name over de onderhandeling met het bedrijf waar het hier om gaat. Qua bestemmingsplan is het heel duidelijk, wat de Raad van State verwacht van de gemeente en wat er voor ligt. Dat is nog iets anders dan de onderhandelingen met het bedrijf. Dit jaar heeft de raad een brief gekregen, dat er op 3 locaties een verkenning is gedaan. Op dit moment is men met een vierde locatie in verkenning. Zelf doet ze de onderhandelingen niet, dat doet haar collega, wethouder Abee doet de onderhandelingen. Veelvuldig worden daar gesprekken mee gevoerd. Over de mediator. Daar is bewust niet voor gekozen vanwege die onderhandelingen. Dat is een ander traject. Daar is bewust door de gemeente niet voor gekozen. L3B gaf het al aan: het is een inspanning van twee kanten. Dat klopt. In die onderhandeling vraagt dat van beide kanten een inspanning om er gezamenlijk uit te willen komen. Vanuit de gemeente is die inspanning er om er echt uit te komen. Dank u wel. De heer Jumelet vraagt of hij hieruit af mag leiden dat ze morgen met collega Abee, bij de koffie wellicht, toch de boodschap van deze commissie overbrengt, in de zin van: kom er nu uit. Laat men het dossier nou afsluiten. Op een gegeven moment moet men ook over de eigen schaduw heen stappen als gemeente. Wethouder Arends kan dit laatste niet beantwoorden. Ze kan wel zeggen dat ze uiteraard aan haar college overdraagt hoe deze vergadering is gegaan en de aandachtspunten die daarin zijn meegegeven. Er werd ook nog een vraag gesteld over hoe lang het bedrijf er nog kan zijn, die was ze nog even vergeten. Na deze vaststelling betreft dat 3 jaar. Dank u wel.

De voorzitter constateert, dat het voorstel als hamerstuk behandeld kan worden in de raad, met de toezegging dat deze wethouder de wethouder Abee informeert over deze bespreking.

De heer Meester heeft een punt van orde. Er was altijd de afspraak, dat om 23.30 uur gekeken zou worden of de vergadering nog afgerond zou gaan worden voor 24.00 uur of dat tot verlenging zal worden overgegaan. Er zijn niet zoveel punten meer, maar de rondvraag is tamelijk veel. Zou de rondvraag niet schriftelijk afgehandeld kunnen worden? De voorzitter merkt op, dat hij haar voor is. Haar insteek is om de rondvraag gewoon schriftelijk te beantwoorden en straks nog wel het punt 'actualiteiten uit het college'. Dan hoopt ze dat het voor 24.00 uur klaar is. Ze wil nu de geurverordening naar voren brengen.

6.f Vaststelling Geurverordening Noordeindseweg 11b, Berkel en Rodenrijs

De heer Muis vindt het wellicht een hamerstuk, maar hij wil er toch nog kort iets over zeggen. Hier wordt voorgesteld om de verordening aan te passen van 100 meter naar 50 meter. De redenering is dat het woon- en leefklimaat niet verslechtert omdat de geurcirkel toch al over bestaande woningen heen loopt. Dat begrijpt hij, maar voor omwonenden wordt het ook niet beter dan met die verordening. Het is in feite een bevestiging van de huidige praktijk. Er zijn geen zienswijzen ingediend, ook zijn er geen overlastmeldingen bekend, volgens het voorstel, dus dat is fijn, mooi. Er ontstaat dus meer ruimte voor

woningbouw op deze manier, maar er komen ook toekomstige bewoners. De vraag is dan: worden zij bij aankoop ook gewezen op de nabijheid van het bedrijf en mogelijke geuroverlast? Want ook hier gaat het om een bedrijf, wat in de loop van de tijd zal verdwijnen, weg bestemd is, maar ook hierbij de vraag: wat is dan de planning en binnen welke termijn moeten ze dan weg zijn? Dank u wel.

Voor de heer Jumelet is de verleiding heel groot om een link te leggen met het vorige agendapunt, maar dat zal hij niet doen. Waarom? De cirkel wordt kleiner gemaakt, overlast et cetera. Op het moment dat daar woningbouw komt, krijgt de raad dan over 2 of 3 jaar een voorstel om het bedrijf met de beesten en dieren uit te gaan plaatsen? Dan wordt geconstateerd dat de wind verkeerd staat, de nieuwe bewoners gaan klagen en dan zit men weer met een heel ander probleem. Die 50 meter is dan toch wel weer te beperkt. In het verlengde van de heer Muis heeft hij ook het idee dat men een weg op gaat, waarbij over een aantal jaar dit onderwerp opnieuw op de agenda staat. Eén vraag nog even. Die zin komt hij een aantal keer tegen, maar misschien is hij niet zo'n goede lezer, wellicht kan de wethouder helpen. Er staat namelijk: de wet geurhinder veehouderij biedt de mogelijkheid om onder voorwaarden op gebiedsniveau af te wijken. Hij kan die voorwaarden nergens vinden in het stuk. Wat zijn dan die voorwaarden? Woningbouw? Hij kan het niet vinden.

Wat de heer Meester betreft een hamerstuk.

De voorzitter ziet geknik van de CU, hamerstuk.

Voor mevrouw Verhoef is het een hamerstuk, maar ze is wel benieuwd naar de antwoorden van de wethouder, bijvoorbeeld op de vragen van de heer Jumelet. Dank u wel.

Ook de heer Duk is heel benieuwd naar die antwoorden. Voor de rest is het een hamerstuk.

Wethouder Arends heeft opmerking van D66 gekregen: als er geen meldingen zijn, toekomstig woongebied, hebben zij daar dan geen last van? Het is een dorpse, landelijke omgeving, de ene deert dat, de ander niet. Zelf komt ze uit Friesland en ze vindt het heerlijk als ze koeien ziet en ook die geur ruikt, maar anderen zullen dat mogelijk niet hebben. Het betreft wel een tijdelijke situatie nog met een uitsterfconstructie. Een paardenhouderij in het zuiden van het gebied zijn particuliere grondeigenaren en zij moeten samen overeenstemming hebben, ook t.a.v. de aangereikte stedenbouwkundige uitgangspunten van de gemeente om tot ontwikkeling te komen. In die zin verwacht het college dat daar in de toekomst een andere ontwikkeling gaat plaats vinden. De heer Jumelet vroeg naar de voorwaarden. Die staan in de bijlagen. De wethouder heeft ze zo even niet paraat, het is half twaalf, maar ze staan in de bijlagen. Kijk ernaar, mocht hij nog apart vragen hierover hebben, dan weet hij haar te vinden. Dit waren de twee belangrijkste punten. Dank u wel.

De voorzitter constateert, dat het voorstel als hamerstuk behandeld kan worden in de raad.

7a. Actualiteiten uit het college

De voorzitter merkt op dat twee sprekers de HSL problematiek hebben genoemd. Ze denkt dat de wethouder wel het e.e.a. kan melden.

Wethouder Fortuyn zal het kort houden, want er zijn nog maar een paar minuten en hij wil eraan mee werken om het voor twaalf te redden. Aanvullend op het overzicht 'stand van zaken' wil hij mede delen, dat was aangekondigd dat de notitie reikwijdte en detailniveau voor de plan MER voor de luchtruimherziening binnenkort ter inzage zal komen te liggen. Dat is inmiddels gebeurd. Op 10 september is het aangeboden. Dit betekent dat men vier weken de tijd heeft om hierop te reageren. Hij bereidt op dit moment de beantwoording voor om ook een zienswijze in te dienen, want hij heeft hier en daar nog wel wat kritiekpunten op die reikwijdte en detailniveau. Dat doet hij samen met de BRR. Dat heeft hij ook gemeld in de stand van zaken. Binnenkort kan de raad de zienswijze verwachten in de postbus. Er is geen commissievergadering meer, wat betekent dat het besproken moet worden in de raad van 3 oktober. Dat t.a.v. die nota reikwijdte en detailniveau luchtruimteherziening. Mevrouw Citterbartová vindt dat heel krap. Kan zij van een week tijd uit gaan? Wethouder Fortuyn meldt dat op 7 oktober de periode van zienswijzen indienen is afgelopen. Hij heeft dat niet in de hand, de gemeente hanteert perioden van 6 weken, maar hier krijgt hij 4 weken voor. Het is op 10 september binnen gekomen en er is geen commissieruimte meer voor. Hij doet zijn best om zo snel mogelijk de beantwoording te hebben en om het zo snel mogelijk bij de raad te krijgen, zodat de raad ook de tijd kan hebben m.b.t. de op- en aanmerkingen.

Wethouder Fortuyn gaat in op de sprekers m.b.t. de overlast van het geluid. Het college heeft die vraag ook gekregen via een artikel 37 vragen via L3B, de heer Blomk. Die vraag is vandaag beantwoord.

Daarin geeft het college klip en klaar aan, dat het college ook veel zorgen heeft over de ontwikkelingen die plaats vinden. Ook maken ze zich zorgen over het tempo van de bouwwerkzaamheden van de hinder beperkende maatregelen. In september is er een vervolgoverleg. Het duurt het college ook allemaal veel te lang. Echter, het college geeft ook aan te begrijpen, dat die testritten een trainenloop is die ook veiligheid in zich heeft en dat het ook getest moet worden en dat dat overdag heel lastig is. Dat blijkt ook wel in de schema's die voor liggen. Mocht de commissie het op prijs stellen, dat daar een zienswijze op ingediend wordt en dat er protest op gemaakt wordt, dan is het aan de raad om aan de wethouder te vragen om dat toch even voor te gaan leggen, het zo snel mogelijk de deur uit te sturen. Dan komt het ook in de raad van 3 oktober, dat gaat nog net met die 6 weken. Dan komt het naar voren en dan voert hij het uit. Het is niet dat hij niet wil, maar hij heeft wel begrip voor het feit dat die testritten gedaan moeten worden, omdat al die systemen getest moeten worden. Het gaat over 104 nachtritten in 3 jaar tijd, dus het is beperkt. Het is een overschrijding van 1 of 2 decibel, wat betrekking heeft op het nachtregime en de weekenden. Uiteindelijk komen er trainen, hoopt hij, die per saldo geluidssarmer zijn dan de Track locomotieven die er nu zijn. Ja, hij worstelt er een beetje mee, maar hij is gaarne bereid om daar iets van te maken en dat voor te leggen. Niet dat hij het niet wil, maar hij laat het aan de commissie over. Mevrouw Verhoef hoorde de wethouder zeggen, dat daar misschien de raad van 3 oktober voor zou kunnen zijn, maar de zienswijze moet wel voor eind september binnen zijn als de termijn van 6 weken na 19 augustus wordt gehandhaafd. De voorzitter hoorde inspreker zeggen: 30 september. Wethouder Fortuyn stuurt hem dan via de mail rond, zodat er nog op gereageerd kan worden. Hij dacht dat 3 oktober nog kon, maar als het 30 september is, moet hij zich aan die deadline houden. Maar de strekking moge duidelijk zijn, want uit de verhalen die hij gehoord heeft van de insprekers achter hem, heeft hij wel iets gehoord waar hij iets mee kan. Dan stuurt hij hem rond en dan legt hij hem ter consultatie neer. Dit gaat wel heel snel, merkt de voorzitter op. De vraagstelling is of de commissie c.q. de raad een zienswijze wil indienen. Dat is even de vraag, ja of nee.

De heer Blonk heeft aan het begin van de vergadering gevraagd om hem het eerst aan het woord te laten, omdat hij schriftelijke vragen heeft gesteld. Hij heeft gevraagd om antwoord voor vandaag en om daar nog even op in te gaan. Het wordt nu een beetje lastig. De voorzitter geeft hem dan nu het woord. De heer Blonk zegt dat zijn fractie teleurgesteld is, dat het college geen bezwaar gaat maken tegen die testritten in de nacht. Die testritten zijn nodig, dat begrijpt hij wel, maar dat de testritten hoofdzakelijk 's nachts gereden worden, gaat er bij L3B niet in. Het ministerie van I&W vindt het acceptabel, dat voor testritten overdag nauwelijks ruimte gemaakt wordt, omdat de dienstregeling er teveel last van heeft in de periode december 2019 - december 2021. Men wordt dan geconfronteerd met 104 testnachten, donderdag, vrijdag, zaterdag. De gezondheid van de inwoners weegt voor het ministerie dus aanzienlijk minder zwaar dan de HSL dienstregeling overdag. De vraag is dan hoeveel testritten er per nacht gaan gebeuren, want dat is onduidelijk. L3B vraagt het college toch bezwaar te maken tegen de testritten 's nachts. Stel in het bezwaarschrift dat ze overdag gedaan moeten worden. Hij hoort graag van de andere fracties of zij het met hem eens zijn, zodat het college dus toch bezwaar gaat maken en aan geeft: doe het overdag i.p.v. 's nachts.

Volgens de heer Muis is het niet realistisch om te gaan eisen dat al die testritten, die 104, overdag gaan plaats vinden. Hij zou toch wel enige nuance willen in een zienswijze. Hij zou graag willen inbrengen: wat er dan 's nachts gaat plaats vinden, moet geëvalueerd worden. Het is een periode van 3 jaar. Als dat erin opgenomen wordt, dan kan gekeken worden hoeveel overlast het geeft en of het wel op die manier 3 jaar voort gezet moet worden. Dank u wel.

De heer Van As sluit zich aan bij D66. De VVD wil de nuancering ook graag in de zienswijze indienen.

De heer Van der Stelt kan daar ook bij aansluiten. Daarnaast wil hij de wethouder oproepen om te kijken of duidelijk kan worden gemaakt hoe het vervolgtraject eruit ziet v.w.b. de schermen. In de beantwoording had hij er iets over gelezen, maar het blijft een beetje mistig hoe het precies verder gaat.

De heer Jumelet kan met de genuanceerde zienswijze instemmen.

De heer Dieleman deelt de verbazing van de fractie van L3B over de antwoorden vandaag van het college op de vragen die de heer Blonk heeft gesteld. Ook een goed plan om een zienswijze te schrijven, waarin aangegeven wordt dat het een ernstige verstoring van de nachtrust zou betekenen voor inwoners als al die testritten 's nachts gedaan zouden worden en dat men daar geen voorstander van is. Hij voelt wel wat voor de nuance die de heer Muis zojuist inbracht. Laat men duidelijk aangeven: die nachtrust, waar men ook altijd heel streng op is bij RTHA, die is echt heel belangrijk. Dan heeft hij er alle vertrouwen in dat het college die zienswijze prima op kan stellen. Het hoeft echt niet van de raad te zijn. Het is echt een bevoegdheid van het college om dat soort zienswijzen in te dienen. Het is een privaatrechtelijke

handeling. Hij stelt voor om het gewoon aan het college over te laten. Dan ziet hij die in afschrift wel verschijnen.

Mevrouw Citterbartová is heel blij dat de wethouder de mogelijkheid biedt om alsnog bezwaar in te dienen. Daar is GL echt heel blij mee. GL zou het liefst het voorstel zien wat inspreekster op tafel legde, namelijk eerst de geluidsmaatregelen treffen en dan pas de proefritten gaan doen. In hoeverre dat realiseerbaar is, maar het is wel het juiste wat men zou moeten doen als men het belang van de inwoners respecteert.

Ook mevrouw Verhoef sluit zich aan bij mevrouw Citterbartová. Men zou de goede volgorde moeten kiezen. Eerst die geluidsschermen en dan die testritten doen. Ze begrijpt, dat dat lastig ligt. Ze is blij dat de wethouder voorstelt om een zienswijze in te dienen. De PvdA steunt dat ook, met nuances zoals voorgesteld door de andere fracties. Dank u wel.

Wethouder Fortuyn ondersteunt de gedachte: eerst die schermen, dan die testritten. Maar men kan de planning zien. In januari 2020, wat heel dichtbij is, ziet hij het eerste scherm nog niet verschijnen. Laat men er realistisch in zijn. Men kan van alles doen, maar men moet ook pragmatisch zijn. Het college zal een stevig signaal uitsturen naar het ministerie, naar de staatssecretaris in dit geval. Hij laat de raad van de inhoud kennis nemen. De voorzitter merkt op, dat de raad dan kennis neemt van zowel die testritten als t.a.v. wat de heer Dietz naar voren gebracht heeft over de schermen. Wethouder Fortuyn zegt dat dat niet samen gaat. Er komt hier vanavond opeens een nieuw fenomeen om de hoek, waar hij absoluut niets van weet, dus hij zou dat even niet willen verknopen. Het is bij de voorzitter niet bekend, dat dit bij de wethouder niet bekend is. Het punt t.a.v. de testritten is wel helder, daar gaat de zienswijze over. De raad ziet hetgeen er door het college op papier gezet wordt met belangstelling tegemoet. Over het andere onderwerp krijgt men nog wel een keer wat te horen, denkt zij.

De heer Jumelet had nog een vraag. Hij zou willen voorstellen om standaard nog een onderwerp toe te voegen: het grote onderwerp rondom de stikstof. Dat zou hele grote consequenties kunnen hebben voor de gemeente en de bouwprogramma's. De ontwikkelingen gaan natuurlijk nu van start, landelijk en provinciaal. Hij wil voorstellen om dat toe te gaan voegen aan de rapportage. Het betreft woningbouw. De voorzitter vindt de vraagstelling helder. Zij probeert pragmatisch te denken: hoe gaat men om met stikstof en waar wordt de gemeente mee geconfronteerd? De vraag ligt er nu. Zij stelt voor dat het college er even op terug komt. Laat men kijken hoe dat op een zeer pragmatische manier opgelost kan worden. Helder.

7b. Actualiteiten uit de commissie

Geen opmerkingen.

7c. Verbonden partijen

Geen opmerkingen.

8. Rondvraag en sluiting

Op de rondvragen komt een schriftelijke beantwoording. De voorzitter dankt aanwezigen voor alle inzet. Zij sluit de vergadering om 23.58 uur. Wel thuis.

Verslag opgesteld door Marianne Jansen, Lothassa Secretarie, met behulp van geluidsopname.